Ազգ
Azg
17 ՅՈՒՆԻՍ 2008 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 114 (4008)

Զանգվածային ծեծկռտուքի ժամանակ մարդ է սպանվել

Հունիսի 13-ին Չելյաբինսկի երջանի Վերխնեուրալսկ քաղաքում ռուսների եւ հայերի միջեւ տեղի ունեցած զանգվածային ծեծկռտուքի ժամանակ սպանվել է մեկ մարդ: Ինչպես հաղորդում են ռուսական ԶԼՄ-ները, վիճաբանության պատճառ է դարձել այն, որ երեք ռուսներ, այդ թվում՝ տուրուդմփոցի ժամանակ զոհված անձը, հունիսի 12-ին մտել են հայերին պատկանող մի սրճարան եւ պահանջել անվճար սպասարկել իրենց, ինչի հետեւանքով էլ կողմերի միջեւ ծագել է վեճ, պայմանավորվել են հանդիպել եւ պարզել իրենց հաշիվները: Տեղի ունեցած զանգվածային ծեծկռտուքի ժամանակ գանգի հատվածում ծանր վնասվածք է ստացել հայերից մեկը, որին տեղափոխել են հիվանդանոց: Դեպքի կապակցությամբ հարուցվել է քրեական գործ, հաղորդում է «Նոյյան տապանը»:

ՕՐԵՐԻ ՀԵՏ

Հասարակական կարծիքը եւ կադրերը

Յովիկ Աբրահամյանը թերեւս ամենավատը չէ մեր պետական պաշտոնյաների մեջ, թերեւս ունի փորձ, բնատուր արթնամտություն, մարդկանց աշխատեցնելու կարողություն եւ այլն: Ավելին, վստահորեն նա ունի նաեւ այլ բաներ, որոնք ներկա հարաբերություններում ավելի վճռական ու կարեւոր են, քան ուսումն ու կրթությունը, պարկեշտությունն ու արդարամտությունը, պետական մտածելակերպն ու ջանասիրությունը: Այսուհանդերձ, հակառակ ունեցած վերոհիշյալ բոլոր բարեմասնություններին, մեր հասարակությունը նրան չի սիրում: Ավելի շուտ՝ նա դարձել է էտալոն-խորհրդանիշը մեր ժամանակների հերոսի, որի առաջ, գեթ առայժմ, բաց են եղել վերընթաց ուղիները ու...

Ճիշտ է, այս անգամ այդ ուղին նրա առաջ բացողը եղավ նրա հարազատ եղբայրը՝ հանձինս իր բիզնեսը հիշած Ցոնիկը կամ Հենրիկը, ու ճիշտ է նաեւ, որ այս անգամ այդ ուղին վերընթաց չէ, այլ՝ վայրընթաց՝ ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի պաշտոնից մինչեւ Ազգային ժողովի համեստ պաշտոն ու դակիշը, սակայն հեռանկարում...

Այո, Յովիկ Աբրահամյանն ու նրա նմանները ճիշտ էլ անելու տեղ ունեն, մեծ հեռանկարներ, մինչեւ... հանրապետության թիվ 2 պաշտոնը եւ գլխավոր օրենքի պաշտպանումը: Այսուհանդերձ, նրա այդ հնարավոր բարձրացումը չի բարձրացնի ոչ ոքի վստահությունը իշխանության նկատմամբ, եւ առաջին հերթին՝ պետական ծառայողների ինքնավստահությունն իրենք իրենց նկատմամբ: Ընդհակառակը, կփշրի ավելի լավ Հայաստան տեսնելու այն մարդկանց հույսը, ովքեր դեռ չեն վարակվել հեղափոխականությամբ:

Բացատրություն մի՛ պահանջեք, հասարակությունը նրան չի սիրում: Չի սիրի նաեւ նրանց, ովքեր թեկուզ ներիշխանական ինչ-ինչ «նպատակահարմարությունից» ելնելով նրան կմղեն վերեւ, ոտնակոխելով հասարակական կարծիքը: Դա կընդունվի որպես խաղաղվածք երկրի, հասարակության դեմ: Չափազանցությո՞ւն: Ամենեւին: Խորհրդանիշը անձն ինքնին խորհրդանիշ է, իսկ ծիծաղելին՝ առավել ծիծաղելի է բարձունքներում: Ոչ ոք չի կարող հանդուրժել պետականության ծաղրը, պետական ծառայողի ծիծաղելիությունը:

Թիվ 17 ընտրատարածքում ընտրվելու դեպքում հաստատապես կընտրվի նա, Յովիկը: Կասկածելն անգամ ծիծաղելի է: Միակ հույսը վերին իշխանություններն են, ով ճանապարհ է հարթում, նա էլ կարող է ճանապարհ փակել:

Գոնե այս անգամ մի՛ գնացեք հասարակական կարծիքի դեմ:

Հ. ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Արտահերթ խորհրդարան

ԵԽԽՎ պահանջների կատարման վերաբերյալ հայտարարություն

ՄԱՐՏԻՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Հայաստանի Ազգային ժողովը լավ կլինի, որ փոխի իր կանոնակարգը եւ նիստեր հրավիրի երկու շաբաթը մեկ, քանզի այս շարքի կայացած արտահերթ նիստերը եթե հաշվենք՝ այս նստաշրջանում հենց այդպես էլ աշխատեց խորհրդարանը: Սակայն արտահերթ մտած հարցերի քննարկման եւ քվեարկության առաջացված ընթացակարգը նպատակահարմարության տեսանկյունից այս դակող խորհրդարանին շատ ձեռնտու է:

Սա՝ իմիջիայլոց:

Երեկ քվեարկությամբ ընդունվեց մարտի 1-ի իրադարձությունները ուսումնասիրող ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծման որոշումը: Այդ պահին «Ժառանգությունը» դահլիճում չէր եւ չքվեարկեց: Պարզ չեղավ՝ բոյկոտ է դա, թե ոչ, քանի որ այդ պահին խմբակցությունը հանդիպում էր ԵԽԽՎ-ում Հայաստանի հարցով համազեկուցողներ Ջորջ Կոլումբիեի եւ Ջոն Պրեսկոտի ղեկավարած պատվիրակության հետ: Համենայն դեպս խմբակցության պատգամավորները տրամադրվածություն ունեն նաեւ չմասնակցելու հանձնաժողովի բուն աշխատանքին: Նրանք մինչեւ ԱԺ նիստը լրագրողներին բաժանել էին իրենց սկզբունքային այն առաջարկների գրավոր տեքստը, որոնց չընդունումն էլ պատճառ էր իրենց դիրքորոշման համար: Այդ առաջարկներից գլխավորներն են. որ հանձնաժողովը չի ձեւավորվում 50-50 համամասնությամբ, հանձնաժողովը կազմվում է կանոնակարգ օրենքի խախտումով եւ այլն: Ըստ Ստեփան Սաֆարյանի՝ վերջնական որոշում խմբակցությունում դեռ չունեն, բայց խմբակցության պատգամավորների տրամադրվածությունը հանձնաժողովի աշխատանքին չմասնակցելն է:

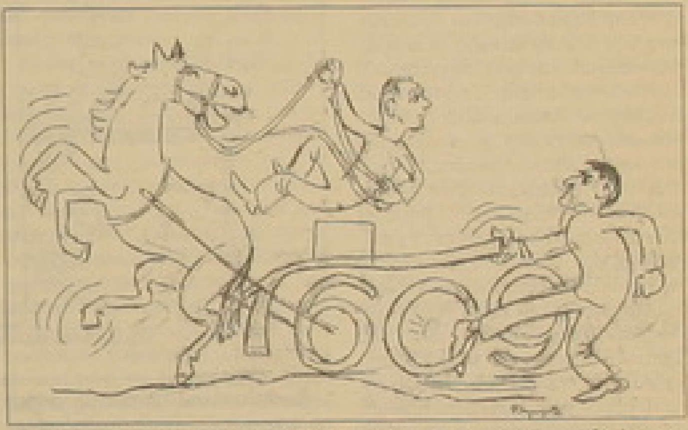

Տես էջ 3

Մարտի 1-ն ուսումնասիրող հանձնաժողովը մեկնարկեց

Երեկ տեղի ունեցավ մարտի 1-2-ի իրադարձությունները ուսումնասիրող Ազգային ժողովի ժամանակավոր հանձնաժողովի անդրանիկ նիստը, որը հանձնաժողովի նախագահ ընտրեց ՀՅԴ խմբակցության քարտուղար Սամվել Նիկոյանին: Հանձնաժողովի նախագահի տեղակալի պաշտոնը, նորընտիր նախագահի տեղեկացմամբ, հանձնաժողովի 8 անդամների համաձայնությամբ վերապահվում է «Ժառանգություն» խմբակցությանը, որն առայժմ կարծես հրաժարվում է հանձնաժողովի մաս կազմելուց: Այսօր տեղի կունենա հանձնաժողովի երկրորդ նիստը, որը տեխնիկական խնդիրներ է լուծելու՝ սենյակի, փորձագետների հաստիքների եւ այլն: Փաստորեն այս ժամանակավոր հանձնաժողովը տեխնիկապես նույնքան իրավասություններ է ունենալու, որքան սովորական խորհրդարանական հանձնաժողովը: Առայժմ սպասարկող մեքենայի խնդիր չի լուծվել՝ սա ի պատասխան հնչեց մեր հարցին, քանի որ ի պաշտոնե գուցե հանձնաժողովը մտադրություն ունենա լինել քրեակատարողական հիմնարկներում եւ այլ վայրերում:

Թիվ 17-ում 3 թեկնածու

Օգոստոսի 24-ին մեծամասնական ընտրակարգով անցկացվելիք լրացուցիչ ընտրություններին մասնակցելու համար ԱԺ պատգամավորի թիվ 17 ընտրատարածքում սահմանված ժամկետում՝ մինչեւ հունիսի 15-ի ժամը 18.00-ն, ստացվել է առաջադրման երեք հայտ: Վերջին օրը քաղաքացիական նախաձեռնության կարգով առաջադրվել է ՍԻՄ-ի հիմնադիր նախագահ, ներկայումս անկուսակցական, նախկին պատգամավոր Հրանտ Խաչատրյանը: Ավելի վաղ առաջադրման համար անհրաժեշտ փաստաթղթեր են ներկայացրել նախկին ՀԺԿ-ական, ներկայումս անկուսակցական, ոչ մի տեղ չաշխատող Գրիգոր Վիրաբյանը եւ նախագահի աշխատակազմի ղեկավար, ՀՀԿ ղեկավար մարմնի անդամ Յովիկ Աբրահամյանը թեկնածությունների առաջադրման համար: Առաջինը առաջադրվել է քաղաքացիական նախաձեռնության կարգով, երկրորդը՝ ՀՀԿ գործադիր մարմնի որոշմամբ: Թիվ 17 ընտրատարածքը ներառում է Արարատի մարզի Արտաշատ քաղաքը եւ հարակից 24 գյուղական բնակավայրերը: Այդ ընտրատեղամասում ընտրությունները պայմանավորված են Յովիկ Աբրահամյանի եղբոր՝ Հենրիկ (Ցոնիկ) Աբրահամյանի պատգամավորական լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցմամբ:

18 նախարարություն փոքրիկ Հայաստանում

Երեկ Ազգային ժողովը քննարկեց «Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կառուցվածքի» օրենքի նախագիծը, ըստ որի կառավարության կազմում ընդգրկվում են 18 նախարարություններ: Դրանցից մեկը՝ սփյուռքի նախարարությունը նոր է եւ գործելու է հոկտեմբերի 1-ից: Նշելով, որ 18 նախարարություն ունի նաեւ հսկայական Ռուսաստանի Դաշնությունը, Վիկտոր Դալլաքյանն, օրինակ, նախարարությունների թիվը մեծ համարեց փոքրիկ Հայաստանի համար: Իսկ կոնկրետ սփյուռքի նախարարին նա փոխվարչապետի կարգավիճակով էր պատկերացնում, որպեսզի սփյուռքում առկա կրթության, մշակույթի եւ այլ հարցեր լուծելիս նախարարը մյուս ոլորտների նախարարներից կախված չլինի: Իսկ Վահան Յովհաննիսյանը, նկատելով, որ սա սփյուռքի հայապահպանության նախարարություն է լինելու, առաջարկեց սփյուռքի հետ կապերի եւ հայրենադարձության նախարարություն անվանել այս նախարարությունը:

Ի դեպ, տարբեր լուրերի համաձայն, սփյուռքի նախարար է նշանակվելու Հրանուշ Հակոբյանը:

Փոխատեղումներ

Ըստ խորհրդարանական միջանցքներում պտտվող լուրերի, իսկ դրանք վերջին օրերին փաստորեն իրականություն են դառնում, թիվ 17 ընտրատարածքում պատգամավորության թեկնածու գրանցված Յովիկ Աբրահամյանի փոխարեն նախագահի աշխատակազմի ղեկավար է նշանակվելու ՀՀԿ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար Կարեն Կարապետյանը: Վերջինս, սակայն, այդ լուրը չէր լսել: Իսկ նրա փոխարեն, ՀՀԿ-ականների մի մասի համոզմունքով, Յովիկ Աբրահամյանը կդառնա ՀՀԿ խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար: Մինչդեռ խիստ տեղյակ աղբյուրները շարունակում են պնդել, որ Յ. Աբրահամյանը խորհրդարան է գալու միայն ԱԺ նախագահ դառնալու համար:

Մ. Խ.

Հացադուլ Հյուսիսային պողոտայում

Լ. Տեր-Պետրոսյանի կողմնակից կանայք Հյուսիսային պողոտայում սկսել են անժամկետ հացադուլ: Ինչպես հայտնել են «Նոյյան տապանին», իրենց պահանջներն են՝ դադարեցնել հետապնդումները գործարար Խաչատուր Սուքիասյանի, «Հայկական ժամանակ» թերթի խմբագրի եւ մյուս ընդդիմադիր գործիչների նկատմամբ, ազատ արձակել մարտի 1-ի գործով բոլոր կալանավորվածներին, պատժել իրական ոճրագործներին, կատարել ԵԽԽՎ-ի 1609 բանաձեւի կետերը եւ «ազատել» Ազատության հրապարակը: Հացադուլավորներին միացել է նաեւ վերջին չորս տարում Հայաստանում բնակվող, ազգությամբ բելգիացի Լյուք Վանդեւալեն: ՀԴՇ գրասենյակում էլ շարունակվում է հերթափոխով հացադուլը: Հունիսի 16-ի դրությամբ գրասենյակում կային երեք հացադուլավորներ՝ ՀԴՇ անդամ Արշավիր Մհերյանը, «Ժողովրդավարական ուղի» կուսակցության անդամ Արայիկ Խաչատրյանը եւ անկուսակցական Գեւորգ Յովհաննիսյանը: Ըստ Ա. Խաչատրյանի, իրենք ակցիան կդադարեցնեն հունիսի 18-ին, որպեսզի մինչեւ հունիսի 20-ը՝ նախատեսվող հանրահավաքի օրը, հասցնեն կազդուրվել:

Սամվել Գեւորգյանը ազատ արձակվեց

«Ղարաբաղ» կոմիտեի անդամ Սամվել Գեւորգյանը, որը ձերբակալվել էր մի քանի օր առաջ, ազատ է արձակվել՝ հաշվի առնելով նրա առողջական վիճակը, հաղորդում է «Ազատություն» ռադիոկայանը: Գեւորգյանի փաստաբան Զարուհի Բոստանջյանը հայտնել է, որ ուրբաթ օրը իր պաշտպանյալի նկատմամբ որպես խափանման միջոց ընտրված կալանքը փոխարինվել է բնակավայրից չբացակայելու ստորագրությամբ: Մինչեւ ձերբակալվելը Սամվել Գեւորգյանը հետախուզվում էր «ընտրական հանձնաժողովի աշխատանքին խոչընդոտելու» մեղադրանքով: Նրա դեմ Մասիսի քննչական բաժանմունքում քրեական գործ էր հարուցվել դեռեւս փետրվարի 22-ին՝ «22/37 ընտրական տեղամասի աշխատանքներին խոչընդոտելու» դեպքի առթիվ:

Ինքնակամ կառույցներ կառուցողները տուգանվում են

Իսկ կցակառույցների շինարարությունը Երեւանի քաղաքապետի որոշմամբ կասեցվել է

Երեւանի փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանը երեկ տեղի ունեցած ճանույի ասուլիսի ժամանակ հայտարարեց, որ քաղաքապետարանը ուժեղացրել է վարչարարությունը ինքնակամ շինություններ կառուցողների նկատմամբ: Նա վկայակոչեց այս տարվա անցած ժամանակահատվածում այդ ուղղությամբ քաղաքապետարանի ձեռնարկած քայլերը: Մասնավորապես, Կամո Արեյանը տեղեկացրեց, որ այս տարի Երեւանի քաղաքապետարանի հայտնաբերած ինքնակամ կառույցների 67 դեպքերի առնչությամբ կիրառվել են վարչական տուգանքներ, տեղական բյուջե է փոխանցվել մոտ 12 մլն դրամ: Միաժամանակ, օրինազանցություն թույլ տված այն քաղաքացիների նկատմամբ, ովքեր չեն վճարում վարչական տուգանքները, դատական հայցեր են ներկայացվում դրանք բռնագանձելու համար: 45 այդպիսի գործերով դատավճիռներ են եղել եւ տեղական բյուջե մուտք է գործել 10 մլն դրամից ավելի գումար: Եվս 59 գործեր գտնվում են դատարաններում, որոնց բավարարման դեպքում պահանջվող 21 մլն դրամը կգանձվի հօգուտ տեղբյուջեի:

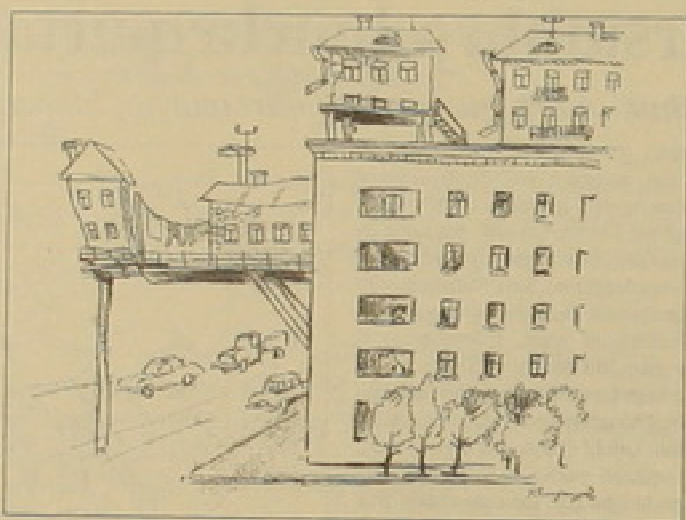

Համեմատելով վերոնշյալ թվերը անցյալ տարվա նույն ժամանակահատվածի հետ, Կամո Արեյանը նշեց, որ 2007-ին այդ ցուցանիշները համապատասխանաբար կազմում էին տուգանքի բռնագանձման 27 գործ եւ 5 մլն դրամ բռնագանձված գումար: Համադրելով այդ ցուցանիշները, փոխքաղաքապետը ցանկացավ լրագրողներին հավաստիացնել, որ Երեւանի քաղաքապետարանը ակտիվ պայքար է տանում ինքնակամ շինություններ կառուցողների դեմ:

Մայրաքաղաքի համար մեկ այլ օրախնդիր եւ ցավոտ հարցի՝ կցակառույցների եւ այլ շինությունների առնչությամբ Կամո Արեյանը տեղեկացրեց, որ քաղաքապետի որոշմամբ հրահանգվել է կասեցնել բոլոր այդպիսի կառույցների շինարարությունը, որոնք կառուցվում են շենքի ընդհանուր օգտագործման տարածքներում: Դրանց շինարարության համար, ըստ փոխքաղաքապետի, անհրաժեշտ են սեյսմիկ ծառայության լիարժեք հետազոտության արդյունքները եւ շենքի բաժնային սեփականության բաժնետերերի ձայների առնվազն երկու երրորդի համաձայնությունը: Մինչդեռ Երեւանում չկա նման որոշման եւ ոչ մի դեպք: Կամո Արեյանը դժգոհեց այն փաստից, որ համասիրությունները չեն կատարում օրենքով իրենց վերապահված լիազորությունները: Նա նաեւ ավելացրեց, որ շինարարության հետ կապված լիազորությունները բաժանվում են տեխնիկական հսկողություն իրականացնողների, հեղինակային հսկողություն իրականացնողների, քաղաքաշինության պետական տեսչության, համայնքների ղեկավարների միջեւ: Փոխքաղաքապետը նկատեց, որ Երեւանի քաղաքապետարանից բացի, այդ բոլոր կառույցները նույնպես պետք է զբաղվեն օրենսդրությամբ իրենց վերապահված լիազորությունների իրականացմամբ:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Իմ շենքը կշինեմ՝ թեկուզ բոլոր քանդվի...»

Որտեղ էլ լսում ենք, որ օրենքը հավասար է բոլորի համար, սակայն դրա կիրառումը բոլորովին հակառակն է ապացուցում: Ասածս վկայում են վերջերս խմբագրությանը հղած դիմումի եւ դրա կապակցությամբ մի շարք գերատեսչություններից ստացված (թվով 14) պատասխանները, որոնք Երեւանի Արովյան փողոցի թիվ 3 տան սեփականատեր Աննա Մարտիրոսյանը ներկայացրել է նաեւ ՀՀ նախագահի վերահսկողության ծառայության պետ Հ. Հովսեփյանին:

Տկն Մարտիրոսյանը նշում է, որ «2004-ի 16.194 որոշման համաձայն, Արովյան 3 եւ Արովյան 5 հասցեների միջեւ ընկած տարածքը տրվել է վարձակալության «Մոլսի գրուպ» ընկերությանը: Վարձակալը հողային աշխատանքներ կատարելիս իր սեփական շենքի ու մոտ 10 մեթր խորությամբ փորված փոսի (կաթսայանքի) միջեւ չի թողել անգամ 10 սմ հեռավորություն, որն էլ, ըստ սեփականատիրոջ, փլուզման վտանգ է առաջացնում շենքի համար: Ըստ մասնագետների, այդ վայրում կառուցվելու է 18 հարկանի շենք: Մինչդեռ ըստ քաղաքաշինության գործող նորմերի (СНИП) 02.07.89 թ. 2.12 կետում նշվում է, որ երկու բնակելի շենքերի (2-3 հարկանի) միջեւ անհրաժեշտ է պահպանել 15 մեթր տարածություն, իսկ 4 հարկանիի դեպքում՝ 20 մեթր: Հաշվի առնելով, որ մեր երկիրը գտնվում է սեյսմիկ գոտում, այդ թվերն ավելանում են 20 տոկոսով ու պարզից էլ պարզ է դառնում, որ չի պահպանված քաղաքաշինության որեւէ նորմ: Երկրորդ կողմից խախտման մասին սեփականատերը նշում է. «Իմ նկուղի ներքեւում (9 մեթր խորությամբ) գտնվում է 14-րդ դարի հուշարձան, որտեղ կարելի է մտնել՝ համաձայն ՀՀ մշակույթի նախարարության տված տեղազննություն-եզրակացության՝ միայն իմ հողի հատվածից, որն այժմ քանդվել է ու անգամ իմ սեփականություն մուտք գործել չեմ կարող»: Տկն Մարտիրոսյանը բազմիցս դիմել է քաղաքապետարան եւ անձն անգամ ստացել անորոշ ու անհասկանալի պատասխաններ: Քաղաքապետարանի աշխատակազմի քաղաքաշինության եւ հողի վերահսկողության վարչության պետ Գ. Մկրտչյանի 13.05.08 թ. N 19/Մ-2417, Մ-2418 փաստաթղթում, որն ուղարկվել է սեփականատիրոջը, նշված է, որ «... 08.05.08 թ. N 19/05-521 գրությամբ իրազեկ է պահվել, որ «Մոլսի գրուպ» ՍՊԸ գլխ. տնօրինությունը սեղմ ժամկետում ձեռք է բերել քաղաքաշինական համապատասխան փաստաթղթեր եւ միջոցներ ձեռնարկել վերացնելու Արովյան փողոցի թիվ 3 հասցեում գտնվող կառույցի փլուզման սպառնացող վտանգը»: ՀՀ քաղաքաշինության նախարարությանը դիմած բողոքին ի պատասխան, տկն Աննա Մարտիրոսյանը 16.05.08 թ. N ԱԿ-25/1710 գրությամբ, ՀՀ քաղաքաշինական պետ. գլխ. տեսուչ Ս. Հայրապետյանը հայտնում է, որ «Երեւանի Արովյան փողոցի թիվ 3 եւ թիվ 5 շենքերի միջնամասում չճշտված անձանց կողմից քանդվել է 8-9 մեթր խորությամբ փոսորակ (գրունտների հեռացում): Մեր ստուգումներով պարզվել է, որ վերոհիշյալ հասցեում փոսորակի քանդումը կատարվել է առանց շինարարական աշխատանքների իրականացման համար անհրաժեշտ քաղաքաշինական փաստաթղթերի ձեւակերպման: Վերոհիշյալից ելնելով, ՀՀ-ում գործող օրենքների համաձայն, ՀՀ քաղաքաշինության նախարարության քաղաքաշինական պետական տեսչությունը համապատասխան գրություն է ուղարկել Կենտրոն համայնքի ղեկավարին՝ ինքնակամ շինարարական աշխատանքները կասեցնելու համար»:

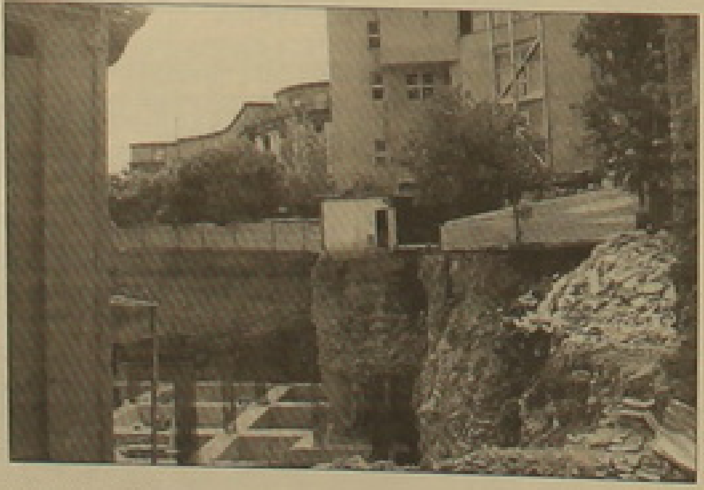

Մեկ ամիս է անցել այդ գրությունից, ու ոչ թե կասեցնում, այլ արդեն շենքի հիմքերն են գցել: «Ազգը» հեռախոսով կապվեց Կենտրոն համայնքի ղեկավար պրն Գագիկ Բեգլարյանի հետ եւ ընթերցեց քաղաքաշինության պետ. գլխ. տեսչությունից ուղարկված փաստաթուղթը եւ փորձեց ճշտել, թե ինչո՞ւ չեն կասեցվում այդ աշխատանքները: Պրն Բեգլարյանը նախ ասաց, որ նման փաստաթուղթ չի ստացել եւ ավելացրեց, որ քաղաքաշինական տեսչությունն իրավունք չուներ իրեն նման ուղղորդում ու կարգադրություն տալու:

«Ազգը» խնդրեց գլխավոր տեսուչ Ս. Հայրապետյանին մեկնաբանել, թե ո՞ր օրենքով է նա այդ գրությունն ուղարկել պրն Բեգլարյանին, որ վերջինս նաեւ ծանոթանա գործող օրենքին: «Քաղաքաշինության ՀՀ օրենքի (98 թ. մայիսի 26) թիվ 217 հոդվածի 26-ի 1-ին մասի Բ կետով՝ «Քաղաքաշինության բնագավառում հայտնաբերված խախտումների վերացման ուղղությամբ տալիս է պարտադիր կատարման հրահանգներ եւ ցուցումներ համայնքի ղեկավարին ու հետեւում դրանց իրականացմանը», որից հետո 2-րդ մասի Բ կետով հստակ նշվում է, որ համայնքի ղեկավարն օրենքով սահմանված կարգով (կարող է) կանխարգելել ու կասեցնել ինքնակամ շինարարության դեպքերը եւ օրենքով սահմանված կարգով ապահովում է դրանց հետեւանքների վերացումը»:

Մնում է միայն զարմանալ, թե ո՞ւմ համար է օրենքը, որ չի կիրառվում, չի ուսումնասիրվում...

Նշենք, որ տկն Մարտիրոսյանը դիմել է նաեւ ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության փրկարար ծառայությանը եւ ստացել տնօրենի տեղակալ, փոխ գեներալ-մայոր Վ. Գաբրիելյանից պատասխան՝ 08.05.08 թ. N 05/276, որտեղ հստակ նշված է, որ «Հայաստանի փրկարար ծառայության մասնագետների կողմից իրականացվել է դիմումում նշված փաստերի ակնադիտական ուսումնասիրություն: Պարզվել է, որ դիմումում նշված փաստերը համապատասխանում են իրականությանը եւ այդ կապակցությամբ համապատասխան նամակ է հղվել Երեւանի քաղաքապետ պրն Ե. Զախարյանին՝ պարզելու շինարարական օրինականությունը եւ քաղաքաշինության նորմերի համապատասխանելիությունը»:

Եվ այսպես, բազմաթիվ նամակների պատասխաններն ու եզրակացություններն ուղարկվել են թե՛ Երեւանի քաղաքապետարան եւ թե՛ Կենտրոն համայնքի ղեկավարին ու մնացել անպատասխան: Իսկ այդ ողջ ընթացքում շինարարական աշխատանքները բուռն թափով առաջ են գնում, իսկ սեփականատերը մնացել է անօրինականությունների ցանցի մեջ, ամեն րոպե շենքի փլուզման վտանգի առջեւ սպասում: Հուսալքված տկն Մարտիրոսյանը դիմել է ՀՀ նախագահի վերահսկողության ծառայությանը եւ «Ազգ» օրաթերթին ու տեղեկացնում է, որ հայրենիքում առաջին ներդնողներից մեկը լինելով, այսօր ոտնահարվել է իր սեփականության իրավունքը, որն արդեն մի քանի տարի չի կարողանում որեւէ գերատեսչություն այս թնջուկը լուծել:

«Ազգը» հիշյալ շինարարության վրա աշխատողներից կարողացավ ճշտել, որ այդ շենքը կառուցում է մեր պետական բարձրաստիճան գործիչներից մեկի որդին... Ու հիմա մի կրկնիր, որ օրենքի առաջ բոլորս հավասար ենք... Ո՞ւր է դա, ինչո՞ւ չի գործում այս եւ նման պարագաներում:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Այսօր

- Ժամը 11.00-ին «Հայացք» ժամունի ակումբի հյուրերն են Ալեքսանդր Մանասյանը եւ Մանվել Սարգսյանը: Թեման՝ «Ներքաղաքական զարգացումներ»:
- Ժամը 11.00-ին «Նոյտասի» գործակալությունում (Վարդանանց 7) տեղի կունենա «Arsika» սրահի ճամուլի ասուլիսը: Թեման՝ Արամ Խաչատրյանի տուն-թանգարանի ձայնա- եւ տեսասկավառակների հավաքածուի, ինչպես նաեւ «Համաշխարհային երաժշտության գլուխգործոցները Ա. Խաչատրյանի տուն-թանգարանում» եւ ««Arsika» սրահն ներկայացնում է» նախագծերի շնորհանդեսը:
- Ժամը 11.00-ին Քաղաքացիական ազգային նախաձեռնության գրասենյակում (Եզնկյան 75) տեղի կունենա ճնարկում՝ «ԵԽԽՎ 1609 բանաձեւի կատարման ընթացքի հասարակական ամփոփում» խորագրով:
- Ժամը 11.00-ին «Հայելի» ակումբի հյուրերն են Տիգրան Կարապետյանը եւ Աղասի Արշակյանը:
- Ժամը 12.00-ին «Կոնգրես» հյուրանոցում տեղի կունենա «Հանուն համերաշխ Հայաստանի» ֆորում:
- Ժամը 12.00-ին «Ուրբաթ» ակումբի հյուրն է բնապահպանության նախարարության աշխատակազմի կենսառեսուրսների կառավարման գործակալության պետի տեղակալ, ՄԱԿ-ի «Անապատացման դեմ պայքարի» կոնվենցիայի հայաստանյան պատասխանատու Աշոտ Վարդեւանյանը:
- Ժամը 13.00-ին «Փաստարկ» ակումբի հյուրն է «Ժառանգություն» խմբակցությունից Վարդան Խաչատրյանը:
- Ժամը 14.00-ին «Կոնգրես» հյուրանոցում տեղի կունենա կանանց գիտաժողով՝ «Ժողովրդավարական ինստիտուտների գործունեությունը Հայաստանում» թեմայով:
- Ժամը 14.30-ին ԱԺ 330 սենյակում տեղի կունենա Գագիկ Մինասյանի ասուլիսը՝ ԱՄՏՀ խորհրդարանական վեհաժողովի աշխատանքների մասին:
- Ժամը 17.00-ին Համաշխարհային բանկի Երեւանի գրասենյակում տեղի կունենա ԱՄՀ-ի Հայաստանի առաքելության ղեկավար Կոստելո Բրանկոյի եւ ԱՄՀ-ի Հայաստանի մշտական ներկայացուցիչ Նիկոլե Օմեսի ճամուլի ասուլիսը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության ԺԷ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետության 47
Ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխավոր խմբագիր
ՀԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԵՐՃ ԵՐԵՄՅԱՆ / հեռ. 529221
Պատասխանատու քարտուղար / հեռ. 582960
Լրագրողների սենյակ / հեռ. 581841
Գովազդի բաժին / հեռ. 582483
Համակարգչային կենտրոն
/ հեռ. 529353
Համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Թերթի նյութերի արտատպման, մասնակի օգտագործման դեպքում հղումը «Ազգ»-ին պարտադիր է: Խմբագրությունը կարող է չհամաձայնել հեղինակների կարծիքի հետ: Թերթում տպագրվող գովազդների համար խմբագրությունը պատասխանատվություն չի կրում:
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

Ընթացիկ

Բոլոր արահետները տանում են դեպի բուհ

Եթե զուտ շրջանավարտների թվաքանակից ելնենք, ապա այս տարի Արցախի հանրակրթարանների շրջանավարտները, որոնց թիվը շուրջ 1800 է, բարձրագույն կամ միջնակարգ մասնագիտական կրթություն ստանալու լավագույն հնարավորություն ունեն: Համաձայն 2008-2009 ուսումնական տարվա համար Արցախի պետհամալսարանում մասնագիտությունների նախատեսված ցանկի, առկա եւ հեռակա ուսուցմամբ հատկացված է 1205 տեղ: Եվս 60 տեղ է հատկացված հայաստանյան բուհերում սովորելու համար: Միեւնույն ժամանակ, չի բացառվում, որ արդեն իսկ այս տարվանից ՀՀ որոշ բուհերի մասնաճյուղեր կբացվեն Ղարաբաղում: Այս կապակցությամբ, մասնավորապես, նախնական պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել ԼՂՀ կառավարության եւ Երեւանի գյուղատնտեսական ակադեմիայի միջեւ:

ԼՂՀ-ում գործող 5 պետական քոլեջներում սովորելու համար հատկացված է 322 տեղ (առկա եւ հեռակա ուսուցմամբ), իսկ երկու արհեստագործական ուսումնարաններում սովորելու հրավեր կստանան 385 հոգի: Այսպիսով, բոլոր հաստատություններում նախատեսված տեղերի հանրագումարը կազմում է 1982 տեղ: Եվ սա դեռ բոլորը չէ, Ղարաբաղում գործում է նաեւ 7 մասնավոր բուհ, որից միայն երեքն ունի պետական արտոնագիր:

Ընթացիկ տարվա փետրվար ամսին ԼՂՀ կրթության եւ գիտության նախարարության լիցենզավորման ու հավատարմագրման ծառայությունը հանրապետության բոլոր մասնավոր բուհերում անցկացրել է ստուգումներ: Պարզվել է, որ լիցենզավորման պահանջների եւ բուհերի զարգացման առումով առաջընթաց է արձանագրվել միայն երկու բուհում՝ «Գրիգոր Նարեկացի» եւ «Մեսրոպ Մաշտոց» համալսարաններում: Մյուսները փաստորեն չեն կարողացել ապահովել մասնագետների պատրաստման գործում կարեւորվող լիցենզավորման պահանջները:

Այնուհետեւ, հունիսի սկզբներին նոր ստուգումներ են անցկացվել, որից ի հետեւանք՝ պետական արտոնագրման կարգավիճակ չունեցող 3 բուհերի առաջարկվել է (իսկ մեկն ինքնակամ հրաժարվել է)

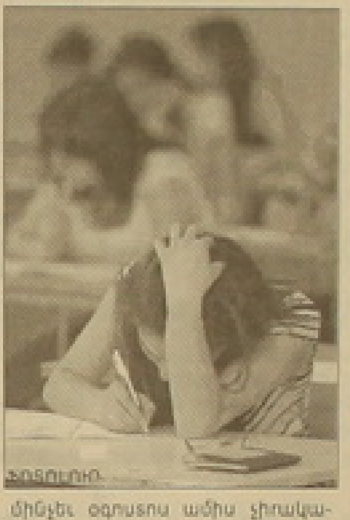

մինչեւ օգոստոս ամիս չիրականացնել ընդունելության քննություններ: Վերջնական որոշում ԿԳ նախարարությունը երեւի կկայացնի օգոստոսին, բայց արդեն կարելի է եզրակացնել, որ սա պետական արտոնագիր չունեցող համալսարանների փակման առաջին քայլն է, քանզի վերջիններս հազիվ թե կարողանան կարճ ժամանակում ապահովել ներկայացվող պահանջները:

Ոչ պաշտոնապես, Ղարաբաղում բարձրագույն կրթությունն ըստ վարկանիշային մակարդակի դասակարգվում է երեք խմբի: Նրանք, ովքեր սովորում են Հայաստանի պետբուհերում, «էլիտար» կարգավիճակում են, ԱրՊՀ-ում սովորողները «սոլիդ» են, իսկ մասնավոր բուհերում սովորում են պարզապես դիպլոմ ձեռք բերելու համար: Նույն այս դասակարգումներով էլ բուհն ավարտելուց հետո քննարկվում է նրանց մասնագիտական որակը: Սա, իհարկե, բնավ չի արտացոլում մասնագիտացվածության իրական պատկերը, մանավանդ որ, ընդունված տեսակետի համաձայն, Երեւանում մեծամասամբ ուսանում են սոցիալապես ապահով կամ հարուստ համարվող ընտանիքների երեխաները, ինչը չափանիշ չէ որակական համամասնության պատկերը ճիշտ կազմելու համար: Եվ խնդիրը տվյալ դեպքում լավ կամ վատ բուհում կրթություն ստանալու մեջ չէ, այլ բարձրագույնի դիպլոմ ունենալու մոլուցքի մեջ: Ենթադրվում է, որ ինչպես ամեն տարի, այս տարի եւս Ղարաբաղում շրջանավարտների մեծամասնությունը կընդունվի բուհ՝ հետագայում համապատասխան մասնագիտական աշխատանք չունենալու հեռանկարով:

Խորհրդային տարիներին Լեռնային Ղարաբաղում գործում էր միայն մեկ բուհ՝ Ստեփանակերտի մանկավարժական ինստիտուտը (ԱրՊՀ իրավանախորդը): Օրինաչափորեն, միջին վիճակագրական շրջանավարտ դասարանի 20-25 տոկոսին էր միայն վիճակվում ստանալ բարձրագույն կրթություն՝ լինեն Ստեփանակերտում, Երեւանում, թե Խորհրդային Միության մեկ այլ քաղաքում: Նախկին ինքնավար մարզի ժողովրդական տնտեսության համարյա բոլոր բնագավառներում, անգամ Ադրբեջանի ղեկավարության վարչաքաղաքական խոչընդոտումների պարագայում, նորաթուխ բուհավարտները հիմնականում ապահովվում էին մասնագիտական աշխատանքով կամ էլ տեղավորվում կոմերիտական-կուսակցական մարմիններում:

Զուգահեռաբար, շրջանավարտներն ընդունվում եւ ստանում էին միջին մասնագիտական կամ պրոֆտեխնիկական կրթություն՝ համալրելով նաեւ արհեստավորների շարքերը: Ներկայումս արհեստագործական կրթության առումով վիճակն Արցախում անմխիթարելի է, թեպետ խնդիրը միշտ էլ գտնվել է իրավասու կառույցների ուշադրության կիզակետում: Այլ մտահոգիչ փաստ է, որ որակյալ շինարարական բանվոր մասնագետների պակասության պատճառով հաճախ Ղարաբաղում աշխատանքի են հրավիրում հայաստանաբնակ (առավելապես՝ ԼՂՀ-ին հարակից հայկական շրջաններից) մասնագետների, մինչդեռ նախկին մասնագիտական հաստատություններում հատկացված տեղերի ցանկում պարբերաբար ներառվում են ժողտնտեսության անհրաժեշտ բոլոր արհեստները:

Բուհ, քոլեջ, թե՞ պրոֆտեխուսումնարան: Հազիվ թե սա երկընտրանքի խնդիր է շրջանավարտ-2008-ի համար, որովհետեւ հանրաճանաչ արահետները կրկին տանում են դեպի բարձրագույն կրթարաններ, որտեղ, ըստ գրպանի հնարավորության, ամենքի համար տեղ կա:

ՆՈՐԱ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ, Ստեփանակերտ

ԿԱՐԳԱՎՈՐՄԱՆ ՄՐԱԳԻՐ

«Լեռնային Ղարաբաղ: Պատերազմի ռիսկը»

Անցյալ տարվա նոյեմբերի 14-ին ճգնաժամերի միջազգային խմբի լույս ընծայած վերոնշյալ վերնագրով զեկույցին ի պատասխան Ստեփանակերտում «Հելսինկյան նախաձեռնություն-92-ի» շրջանակներում գործող «Լեռնային Ղարաբաղի կոմիտեն» (NKC HI-92) անցած վեց ամիսների ընթացքում չորս աշխատանքային հանդիպումներից եւ բազմաթիվ կարծիքների քննարկումներից հետո հունիսի 10-ին հրապարակման է ներկայացրել հինգ գլխավոր սկզբունքներից բաղկացած հակամարտության խաղաղ կարգավորման իր տարբերակը:

Ըստ տարածաշրջանում խաղաղությունը եւ մարդու իրավունքները պաշտպանելու գաղափարին ծառայող ոչ կառավարական կազմակերպության այդ փաստաթղթի, Լեռնային Ղարաբաղի բնակչության առաջին մտահոգությունը անվտանգության խնդիրն է, որի տակ նախ՝ ֆիզիկական եւ ապա քաղաքացիական ապահովություն է հասկացվում, այնուհետեւ Ղարաբաղի՝ որպես անկախ պետության վերջնական կարգավիճակի ամրագրումը: Բայց հաշվի առնելով, որ միջազգային հանրությունը դեռեւս պատրաստակամություն չի դրսեւորում անմիջապես ճանաչելու Լեռնային Ղարաբաղի պետության հռչակումը, կազմակերպությունը որպես երրորդ կետ առաջարկում է ստեղծել «ժամանակավոր», բայց պաշտոնական կարգավիճակ, որի ընթացքում կիրագործվեն.

ա) ժամանակավոր կառավարման կառուցվածքային մեխանիզմների համաձայնությունները,

բ) երկկողմանի հաղորդակցություններ՝ քաղաքացիական հասարակության մակարդակով, ղարաբաղցիների եւ ադրբեջանցիների միջեւ,

գ) Ղարաբաղի մասնակցությունը միջազգային ծրագրերին,

դ) Ղարաբաղի ներգրավումը (ինտեգրացումը) միջազգային կազմակերպություններում՝ դիտորդի կարգավիճակով,

ե) Ղարաբաղի անմիջական մասնակցությունը հակամարտության կարգավորման բանակցություններին:

Այնուհետեւ չորրորդ կետում առաջարկվում է երաշխավորել երկու կողմերի փախստականների վերադարձի իրավունքը: Այստեղ մասնանշվում է, որ գաղթ փախստականների խնդիրը, ցավոք, միակողմանի ներկայացվել (միայն ազերիների վերադարձը Ղարաբաղ) եւ աչքաթող է արվել Բաքվից, Սումգայիթից, Շահումյանից եւ այլ վայրերից հայ փախստականների հարցը:

Եվ վերջապես հինգերորդ կետը առաջարկում է քաղաքական փոխզիջման հետեւանքով ստեղծվելիք բուֆերային գոտու համար նախ համաձայնության գալ միջազգային խաղաղապահ ուժերին տրվող լիազորությունների, ապա ղարաբաղյան իշխանություններից եւ միջազգային կոալիցիոն ուժերից կազմված անվտանգության խորհրդի իրավասությունների շուրջ: Նախատեսվում է, որ վերջինս իրականացնի զինվորական վերահսկողություն եւ ժամանակավոր կառավարում բուֆերային գոտում:

Խաղաղության հաստատման վերջնական փուլում ոչ կառավարական կազմակերպությունը նպատակահարմար է համարում կառավարման մշտական կառույցների հիմնումը Լեռնային Ղարաբաղում: Այդ կառույցներին կարող են մասնակցել Լեռնային Ղարաբաղի բոլոր քաղաքացիները, անկախ էթնիկական պատկանելությունից:

Թարգմ. Հ. Ծ.

Կալանավորվածների եղբայրները ազատ արձակվեցին

Վճռաբեկ դատարանի մամուլի ծառայությունից հաղորդում են, որ Շենգավիթ համայնքի ընդհանուր իրավասության դատարանը կայացրել է որոշում, որով Իսահակ Ժորայի Մալխասյանին մեղավոր է ճանաչել քրեական օրենսգրքի «Իշխանության ներկայացուցչի նկատմամբ բռնություն գործադրել» հոդվածով եւ դատապարտել 1 տարի ազատազրկման, սակայն նշանակված պատիժը պայմանականորեն չկիրառել՝ սահմանելով փորձաշրջան 1 տարի ժամկետով: Ի. Մալխասյանը դատական նիստերի դահլիճից ազատ է արձակվել: Հիշեցնենք, որ Իսահակ Մալխասյանը ձերբակալված պատգամավոր Մյասնիկ Մալխասյանի եղբայրն է: Բացի այդ, Երեւանի քրեական դատարանը բավարարեց Վարդան Ջհանգիրյանի շահերի պաշտպաններ Լ. Սահակյանի եւ Տ. Սաֆարյանի միջնորդությունը եւ վերջինիս նկատմամբ ընտրված կալանքը փոխարինեց բնակության վայրից ստորագրություն չհեռանալու մասին խափանման միջոցով: Հիշեցնենք, որ Վարդան Ջհանգիրյանը դատախազի նախկին տեղակալ, ներկայումս կալանքի տակ գտնվող Գագիկ Ջհանգիրյանի եղբայրն է:

Արտահերթ խորհրդարան

1-ին էջից

Իսկ ԵԽԽՎ պատվիրակներին ժառանգականներն ասել են, որ կատարված քայլերը չեն կարող նույնացվել ԵԽԽՎ բանաձեւի պահանջների կատարման հետ: Հանձնաժողովի կազմում խմբակցություններում չընդգրկված պատգամավորին եւս մեր խորհրդարանականներն ընտրեցին՝ դա աշխարհի ամենաանկախ պատգամավոր Լյովա Խաչատրյանն է: Ի դեպ, «ժառանգության» հանձնաժողովի մաս չկազմելու հայտարարության պատասխանները հնչեցին Հրանուշ Հակոբյանի ներկայացրած 1609 բանաձեւի առաջարկությունների կատարման վերաբերյալ ԱԺ հայտարարության նախագծի քննարկման ընթացքում, երբ ելույթ ունեցողներից ոմանք նախագիծը քննարկելու փոխարեն, որոշեցին գնահատականներ տալ «ժառանգության» վարքագծին: Այդ մասին՝ իր տեղում:

Թե ինչու էր օրակարգ մտել ԱԺ հայտարարության որոշման նախագիծը՝ 1609 բանաձեւի առաջարկությունների կատարման վերաբերյալ, տարբեր բացատրություններ ունեցավ: Հ. Հակոբյանի ներկայացմամբ՝ այդ առաջարկությունների կատարման համատեքստում են ԱԺ կանոնակարգ-օրենքի փոփոխությունները, ԸՕ-ի փոփոխությունների նախապատրաստվող փաթեթը, հեռուստատեսության եւ ռադիոյի ու հարակից օրենքների՝ նախատեսվող փոփոխությունները, զանգվածային միջոցառումների վերաբերյալ սահմանափակումներն օրենսդրության մեջ վերացնելը, դատական համակարգի անկախությունն ամրապնդող փոփոխությունների փաթեթի նախապատրաստումը: Ի կատարումն քաղբանտարկյալներին ազատ արձակելու բանաձեւի դրույթի՝ տրվեց տեղեկանք, որ ընդհանուր առմամբ կալանքի տակ գտնվող 115 անձանցից 72-ը արդեն ազատության մեջ են, 64-ն ընդունել է իր մեղքը, 27-ի նկատմամբ խափանման միջոց կալանքը փոխվել է՝ նրանք ազատ են արձակվել, 3 անձ արդարացվել է եւ այլն: Բանաձեւի կատարման համատեքստում են Հայաստանի նախագահի կողմից ստեղծվելիք Հանրային խորհուրդը, որպես արտախորհրդարանական ուժերի հետ երկխոսություն ծավալելու գործիք, մարտի 1-2-ի իրադարձությունները ուսումնասիրող ԱԺ ժամանակավոր հանձնաժողովի ստեղծումը: Որպես նախագծի եզրակացություն Հ. Հակոբյանը ներկայացրեց. «Բանաձեւի բոլոր առաջարկությունների իրականացման նպատակով Հայաստանում ձեռնարկվել են կոնկրետ քայլեր, կատարվում է հետեւողական աշխատանք, որի արդյունքների արձանագրման համար ժամանակ է անհրաժեշտ»:

Հ. Հակոբյանի նախագծի ոգուն եւ բովանդակությանը մոտ տեսակետներ հայտնեցին ՕԵԿ-ից Արտաշես Ավոյանը (իշխանությունները իրավիճակը կայունացնելու եւ 1609-ի առաջարկները լիարժեքորեն կատարելու կամք են դրսեւորել), ՀՅԴ-ից Ռաֆիկ Պետրոսյանը (1609-ը մեկ օրում հնարավոր չէ իրականացնել, օրենսդրական խութերը վերացվել են), Արմեն Աշոտյանը (մունետիկով խոսելը չեմ հասկանում գործընկեր ժառանգականների, մարտի 1-ի ողբերգությանը չմասնակցելով՝ «ժառանգությունն» այլեւս բարոյական իրավունք չունի մարտի 1-ից խոսելու):

Խորհրդարանական միակ ընդդիմության պատգամավորները, իհարկե, տարբեր ձեւերով եւ օրինակներով պնդում էին, որ 1609 բանաձեւի դրույթները չեն կատարվել: Նկատի ունենալով իրենց չընդունված առաջարկները՝ Արմեն Մարտիրոսյանն ասաց. «Ժառանգությունը ձեռք մեկնեց, եւ այդ ձեռքը մնաց օդի մեջ»: «Կատարվածները կես քայլեր են», ասաց Ս. Սաֆարյանը: «Մի քանի օր ունենք՝ գոնե հստակ քայլերով ներկայանանք Եվրոպայի խորհրդին», նկատեց Զարուհի Փոստանջյանը՝ իրավական չկատարված քայլերի մասին խոսելով: «Ո՞րն է նպատակը՝ եվրոպային ցույց տալ ինչ ենք արել, թե՞ հասարակության վստահությունը ձեռք բերել», սա Անահիտ Բախշյանն էր: «Եթե հավատամ այս գրվածին, ուրեմն պետք է հրաժարվեմ իմ տեսածից», նկատեց Լարիսա Ալավերդյանը: Խմբակցության տեսակետը ներկայացնող Վարդան Խաչատրյանը արձանագրեց. «Շատ-շատ հեռու ենք նրանից, ինչին պետք է հասնել»: Անկախ պատգամավոր Վիկտոր Դալլաքյանի կարծիքով՝ բանաձեւի առաջարկները իշխանությունները պետք է անվերապահորեն կատարեն, կատարման իմիտացիան ավելի վտանգավոր է, քան չկատարելը: Նա նաեւ հնարավոր գտավ ստորագրահավաք սկսել ԱԺ-ում՝ երկրի նախագահին դիմելու, որ համաներում անցկացնի:

ԲՀԿ-ի տեսակետը ներկայացնող Նաիրա Զոհրաբյանի ասածը կարելի է որոշ իմաստով ընդդիմադիրների պատասխանը համարել: Նա կարեւորեց մեր անդամությունը Եվրոխորհրդին, բայց որպես հավասար գործընկերոջ: «Եվրոխորհուրդը մեզ համար Տիգրոն կամ Մոսկվա չէ եւ ոչ էլ որոշ քաղաքական ուժերի համար Վաշինգտոն կամ Լոնդոն, մեր գործընկերն է, այս խնդիրները, որոնք մեր քաղաքական օրակարգում են, առաջինն անհրաժեշտ են մեզ, մեր ժողովրդին»: Նրա դիտարկմամբ՝ եթե հանկարծ որոշ քաղաքական ուժերի ակնկալիքները չարդարանան եւ Հայաստանին չզրկեն ձայնի իրավունքից, ապա նրանք քաղաքական կոլապսի մեջ կընկնեն, այնպիսի հաճույքով են սպասում այդ սանկցիաներին... Մարտի 1-ի դեպքերի հանձնաժողովի հանդեպ տոտալ անվստահություն ներշնչելու փորձ է արվում. «Չխուսափեիք պատասխանատվությունից, խոսափողների քաղաքական վարքագիծն ինձ համար հասկանալի չէ: Լինեիք այդ հանձնաժողովում, ապացուցեիք ձեր գործունակությունը, ձեր ճշմարտացիությունը այդ հարցում», ասաց նա՝ նկատելով, թե բոլորին ընդունակ է այն քաղաքական ուժը, որի գործունեությունը կարելի է որակել մեկ բառով՝ քաղաքական դիվերսիա:

Երանելի մարդը, հայագետը եւ ուսուցչապետը

«Բացառիկ էր ամեն ինչով: Բացառիկ՝ այն նվիրվածությամբ, որով անում էր իր գործը: Բացառիկ՝ իր հմտությամբ ու աշխատասիրությամբ: Բացառիկ՝ իր համեստությամբ ու բարությամբ: Եվ, վերջապես, բացառիկ՝ իր ազնվությամբ ու արդարամտությամբ: Դժվար ժամանակի ազնիվ ըմբռնողությունն ուներ, ու ինձ թվում էր, թե նա անմիջական ժառանգն ու շառավիղն է այն զարմանալի մարդկանց, մեր այն պատմիչների ու ճգնակյացների, այն գրիչների ու ծաղկողների, որոնք իրենց անձն ու մարմինը մոռացած, միայն հոգուն էին ապավինում:

Մոտ 30 տարի անընդմեջ նա մեր Մատենադարանի սիրտն եղավ: Այստեղ է, որ մարդն ու գործը գտել էին իրար, այստեղ է, որ ստեղծվել էր այն գեղեցիկ ներդաշնակությունը, որից միայն ու միայն բարիք է ծնվում: Նրա օրոք մեր Մատենադարանն իր գիտական ծավալուն գործունեությամբ արժանացավ միջազգային ճանաչման եւ հարգանքի»:

ՎԱՀԱԳՆ ԴԱՎԹՅԱՆ, 17 մարտի, 1982 թ.

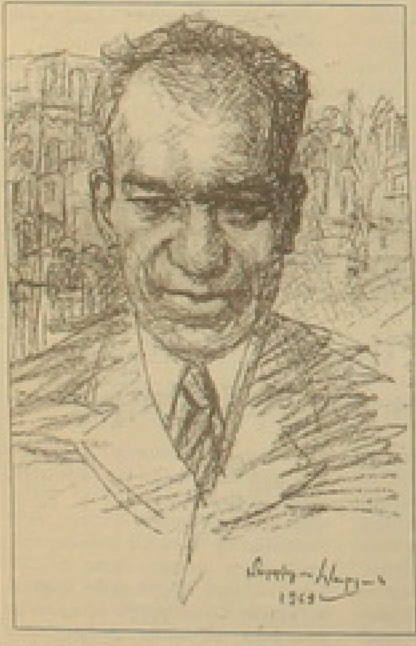

Մատենադարանի հիմնադիր տնօրեն, միջնադարագետ Լեւոն Խաչիկյանի ծննդյան 90-ամյակի կապակցությամբ, Գալուստ Գյուլբենկյան հիմնարկության հովանավորությամբ լույս է տեսել անվանի գիտնականի աշխատությունների 3-րդ հատորը:

Լեւոն Խաչիկյանը ծնվել է 1918-ի մայիսի 1-ին Երեւանում: Պետական համալսարանի պատմության ֆակուլտետը 1940-ին ավարտելուց հետո աշխատանքի է անցել Մատենադարանում, սկզբում մատենագետ, հետո՝ ձեռագրատան վարիչ 1944-1951 թթ., այդ ընթացքում հավաքելով ու հրատարակելով հայերեն ձեռագրերի հիշատակարանների առաջին ժողովածուն: 1951-ին տեղափոխվել է ԳԱ պատմության ինստիտուտ, որտեղից 1954-ին նշանակվել է Մատենադարանի տնօրեն: Նա ահռելի աշխատանք է կատարել Մատենադարանի շենքի շինարարությունը ավարտին հասցնելու եւ այնտեղ հին ձեռագրերի գիտահետազոտական ինստիտուտ հիմնելու իր երազանքն իրականություն դարձնելու համար: Իր շուրջը համախմբված խորագետ գիտնականների հետ նա ամուր կամուրջ է հաստատել Խորհրդային Միության եւ արտասահմանյան ձեռագրական կենտրոնների հետ, Մատենադարանին բերելով միջազգային մեծ ճանաչում: Լեւոն Խաչիկյանը կյանքից հեռացավ վաղաժամ՝ 63 տարեկանում, 1982-ի մարտի 12-ին, անավարտ թողնելով բազում ծրագրեր եւ երազներ: Նրա մասին Բեյրութի «Զարթօնք» թերթը 1971-ին գրել է. «Լեւոն Խաչիկյանը նորովի բերեց հայոց հին ձեռագրերը, օր ու գիշեր հակվեց հայկական սուրբ նշխարներին, վերընթերցեց ընթերցվածը, թափանցեց անդուռ ու անլույս գաղտնիքներն այն սերունդների, որոնց պատմություններից լոկ պատառիկներ, հաս ու կենտ վկայություններ են մնացել՝ հակինքի մեջ գրված անծայր ավազուտներում»:

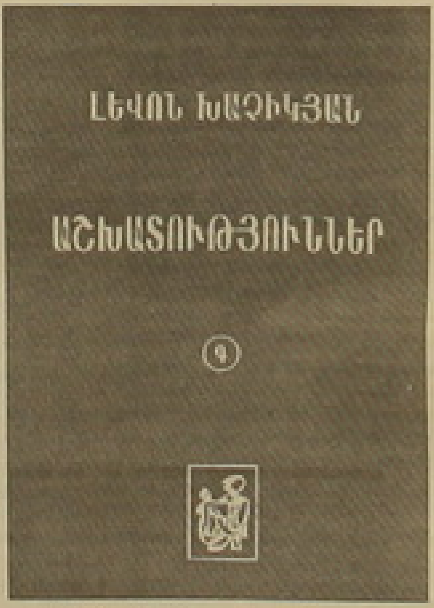

Լեւոն Խաչիկյանի աշխատությունների երրորդ հատորը կազմելու ընթացքում դժվար է եղել հասկապես առաջին էջի համար լուսանկար ընտրելը, որովհետեւ չափազանց համեստ նկարագրի տեր Խաչիկյանը չի սիրել լուսանկարվել, ամեն տեղ երեւալ, եւ դուստրը՝ Շուշանիկ Խաչիկյանը, ձեռքի տակ եղած մի քանի լուսանկարների վրա երկար մտորելուց հետո գրքում զետեղել է Մարտիրոս Սարյանի գծանկարը՝ արված 1963 թվականին, իր արվեստանոցում Խաչիկյանի հետ մտերմիկ զրույցի ժամանակ: «Վարպետը մեծ իղձ ուներ նրա դիմանկարը ստեղծելու, սակայն հայրս ամեն կերպ խուսափում էր դրանից,՝ չնայած շատ մոտ էին: Պարզապես չէր սիրում իրեն կարեւորել, ցուցադրել, օրնիբուն աշխատում էր՝ ամբողջապես տրված Մատենադարանը միջազգային գիտական կենտրոն դարձնելու գաղափարով: Հիշում եմ, ակադեմիայի ընտրություններից առաջ Վարպետը նրան ասում էր. «Բացառվում է, որ դու ակադեմիկոս չընտրվես, բայց եթե հանկարծ այդպիսի բան պատահի, ես պատրաստ եմ իմ աջ ձեռքի ցուցամատը կտրել»:

Եթե հայրս համաձայներ ու գնար Վարպետի կամքին ընդառաջ, Մատենադարանի իր անունը կրող հայագիտական դահլիճում այսօր կախված կլիներ ոչ թե իր լուսանկարը, այլ Սարյանի կտավը, որն, անկասկած, գեղանկարչության գլուխգործոցներից կլիներ: Հորս նկարելու մեծ ցանկություն ուներ նաեւ Մհեր Աբեղյանը, սակայն չկարողացավ դա անել նույն պատճառով, իսկ հետմահու նրա ստեղծած դիմանկարը, շատերի գնահատմամբ, այնքան հաջողված չէ», ասում է Մատենադարանի գիտական խորհրդի նախագահ, պատմագիտության թեկնածու Շուշանիկ Խաչիկյանը:

Լեւոն Խաչիկյանի աշխատությունների երրորդ հատորի բովանդակությունը նախորդ երկուսի պես աչքի է ընկնում թեմաների լայն ընդգրկումով՝ Հայաստանի քաղաքական ու վարչական պատմություն, սոցիալական եւ աղանդավորական շարժում, մատենագիտության եւ մշակույթի պատմություն, գրախոսություններ, մեծանուն գիտնականների հոբելյանների առիթով ասված հիշատակի խոսքեր, հին եւ նոր անեկդոտներ, անտիպ նյութեր: Գրքում տեղ են գտել մեծածավալ աշխատություններ՝ «Հայաստանի քաղաքական վիճակը եւ սոցիալ-տնտեսական հարաբերությունները 14-15-րդ դարերում», «Փոքր Հայքի սոցիալական շարժումների պատմությունից», «Աղանդավորական գաղափարախոսությունը Հայաստանում 12-14-րդ դդ.», «Թովմա Մեծոփեցի. Դարաշրջանը», «Ինչպես չպետք է հրատարակվեն պատմական սկզբնաղբյուրները» եւ այլն:

«Կցանկանայի հատկապես առանձնացնել «Մատենադարանի մայր ցուցակի «Հին» եւ «Նոր» տարբերակների հարաբերակցությունը եւ մեր գիտական խնդիրը», «Ընդհանուր սկզբունքներ Մատենադարանի ձեռագրերի ցուցակի» հոդվածները: Ձեռագրային ամբողջ ֆոնդի մեջ հայրս կարեւորեց նաեւ տնտեսության վերաբերյալ ձեռագրերն ուսումնասիրելու անհրաժեշտությունը: Նրա խորհրդով սկսեցի զբաղվել հայ վաճառականների հաշվեմատյաններով, կտակներով, արխիվային նյութերով: Հաշվեմատյաններ կան աշխարհի բազմաթիվ ձեռագրատներում: Միջազգային տարբեր գիտաժողովներում ելույթ ունենալով համոզվում եմ, թե ինչքան մեծ հետաքրքրություն կա այդ թեմայի նկատմամբ: Անշուշտ, Լեւոն Խաչիկյանի գիտական ժառանգությունը չի ավարտվում նրա աշխատությունների երրորդ հատորով, նրա մահվանից հետո սա 8-րդ հրատարակությունն է: Հետմահու լույս տեսան Հովհաննես Ջուղայեցի Տեր-Դավթյանի «Հաշվետումարը», որը անկյունաքարային նշանակություն ունեցավ տնտեսական պատմության ուսումնասիրության համար, Եղիշեի «Արարածոց մեկնությունը», նաեւ բնագիրը՝ անգլերեն թարգմանությամբ, «Էջեր համշենահայ պատմությունից», որը հրատարակվեց Պոլսում՝ թուրքերենով եւ այլն:

Այս հատորի հրատարակման առիթով ուզում եմ երախտիքի խոսք հղել խմբագրին՝ պրոֆ. Պարույր Մուրադյանին, որի առաջարկով եւ նախաձեռնությամբ սկսվեց Խաչիկյանի աշխատությունների հատորների հրատարակությունը: Միասին աշխատեցինք ու դեռ էլի անելիքներ ունենք», հավելում է Շուշանիկ Խաչիկյանը:

Լեւոն Խաչիկյանի աշխատությունները հրատարակելը Մուրադյանը համարում է իր սերնդի սրբազան պարտքը, որովհետեւ իր սերնդակիցների համար նա եղել է կենդանի դասական, երանելի ուսուցչապետ, որը զարմանալի համբերատարությամբ է վերաբերվել իր ձեռքի տակ մասնագիտանալու եկած սկսնակներին, բոլորի գիտական հոդվածները մեկ առ մեկ կարդացել է, խմբագրել, իր խորհուն հայացքով նրանց կողքին եղել նաեւ իր մահից հետո:

«Լեւոն Խաչիկյանը հայագիտության մնայուն դասականներից է, ամենից առաջ նրան ենք պարտական 14-15-րդ դարերի հիշատակարանների քառահատոր հրատարակության համար: Այդ ժամանակաշրջանը հետաքրքրական է այն իմաստով, որ եթե 13-րդ դարում ունենք հսկա պատմիչներ, որոնց կարդալով կարող ենք հայ ժողովրդի պատմությունը շարադրել, 14-15-րդ դարերում այդպիսի պատմիչներ չունենք: Խաչիկյանը հավաքեց այդ հիշատակարանները եւ դրանց հիման վրա ոչ միայն գրեց առաջաբաններ, որոնք հայ ժողովրդի այդ դարերի պատմության հիմքը պիտի կազմեն, այլեւ ստեղծեց հայ ժողովրդի պատմության 4-րդ հատորը: Խաչիկյանից բացի ոչ ոք այդ հատորը ոչ կազմել կարող էր, ոչ խմբագրել, ոչ էլ հեղինակել, որովհետեւ բացի բնագրերի, աղբյուրների սակավությունից, այդ շրջանում Հայաստանը գրեթե հայաթափ էր եղել եւ պետք էր հայ ժողովրդի պատմություն գրել՝ հայկական գաղթօջախներում ստեղծված մշակույթը նկատի ունենալով: Այսինքն՝ վերստեղծել հավաքական պատմությունը հայրենի հողի վրա, նկատի ունենալով աշխարհասփյուռ հայության փաստական վիճակը:

Կարծում եմ, Հ. Մանանդյանի եւ Լ. Խաչիկյանի խորհրդածությունների ընթացքում պիտի ծնված լինի Փոքր Հայքի սոցիալական շարժումները ուսումնասիրելու անհրաժեշտության միտքը, որը կատարելապես նոր էջ էր հայագիտության պատմության մեջ՝ ժամանակի գաղափարական թելադրանքներով պայմանավորված որոշ վերապահելի տեղիներով: Իր գիտական հզոր պաշարով Խաչիկյանն առաջինն էր, որ նկատեց հոգեւոր մատենագրություն հրատարակելու անհրաժեշտությունը, որովհետեւ անկարելի էր միջնադարը հասկանալ առանց եկեղեցու եւ եկեղեցական մատենագրության: Այդ մատենաշարը հրատարակվեց շատ նրբանկատ վերնագրով՝ «Թարգմանական հուշարձաններ»: Լայն առումով Խաչիկյանն առաջիններից էր, որ մեզանում աղանդավորական շարժման պատմություն գրեց, նաեւ հրատարակեց Երվանդ Տեր-Մինասյանի «Աղանդավորական շարժումները միջնադարյան Հայաստանում» հատորը: Խաչիկյանը մտածում էր, որ Հայաստանի քաղաքական պատմությունը պետք է կառուցվի տնտեսական պատմության վրա, իսկ վերջինը, բացի Թադեոս Ավդալբեկյանից, ոչ ոք չի ուսումնասիրել: Խաչիկյանը ձեռնամուխ եղավ այդ գործին, որովհետեւ հիշատակարանները հրատարակելիս հարյուրավոր տնտեսական, ազգագրական տեղեկություններ էր գտնում, որոնք պատասխաններ էին պահանջում: Խորհրդային Հայաստանում Խաչիկյանը դարձավ ակադեմիական միջնադարագիտության հիմնադիրներից մեկը: Նրա աշխատությունների նախորդ 2 հատորները հրատարակվեցին «Գանձասար» աստվածաբանական ընկերության աջակցությամբ», ասում է Մուրադյանը:

Խաչիկյանի աշխատությունները, նրա գնահատմամբ, պատասխանում են այսօր մեզ հետաքրքրող քաղաքական, տնտեսական, մշակութային բազում հարցերի: Օրինակ՝ «Հայերը Մոսկվայում եւ Մոսկվա տանող ճանապարհների վրա» աշխատությունը նա համարում է հայ-ռուսական հարաբերությունների կարեւոր հետազոտություններից, որը պետք է անպայման թարգմանել ռուսերեն: Ժամանակն է նաեւ մեկ ժողովածուի մեջ ամփոփել Խաչիկյանի օտարալեզու հոդվածները: «Կարծում եմ, մեր օրերի սերունդը կարող է դա անել: Համենայն դեպս, ես եւ դուստրը պատրաստ ենք դրան: Խաչիկյանը ուսուցչապետ էր եւ ապագա սերունդների համար պիտի մնա այդպիսին: Այս գիրքը դրվել է սեղանին, որպեսզի սերունդները չզրկվեն նախնյաց հիշատակները ճանաչելու եւ հարգելու հնարավորությունից»:

Լեւոն Խաչիկյանի ծննդյան 90-ամյակին կնվիրվի նաեւ հոկտեմբերին Մատենադարանում կայանալիք միջազգային գիտաժողովը՝ մեծանուն հայագետների մասնակցությամբ: «Կարծում եմ, դա հարգանքի եւ երախտիքի տուրք կլինի մեծավաստակ գիտնականի ժառանգությանը: Նրա աշխատությունների թե՛ այս, թե՛ նախորդ հատորները իսկական հանրագիտարան են հայագիտության նոր սերունդների համար», ասում է Մատենադարանի տնօրեն Հրաչյա Թամրազյանը, ընդգծելով հետեւյալը՝ «Գիտնականի վաստակը գնահատելիս սովորաբար կանգ են առնում միայն գիտական ժառանգության վրա, հաճախ հաշվի չեն առնում անձի բարոյական կերպարը, մարդկային նկարագիրը, հոգեւոր այն հետագիծը, ուղեծիրը, որ նա թողել է իրենից հետո, այն պաշարը, որ փոխանցել է իր աշակերտներին: Այս առումով Խաչիկյանը եզակի է իբրեւ մարդ, անհատ, քաղաքացի եւ ազգանվեր գործիչ: Գիտության ոլորտում գնահատվում են այն անհատները, որոնք դպրոց են ստեղծում: Նա բացառիկ է նաեւ այն առումով, որ իր համախոհների հետ ստեղծել է Մատենադարանը՝ որպես գիտական համակարգ, սկզբնավորել է հայագիտության, միջնադարագիտության մի շարք ճյուղեր, կազմակերպել է այդ գործն ու սերունդներ կրթել: Մատենադարանը շունչ ու ոգի է ստացել Խաչիկյանի օրոք, Հայաստանի գիտության ու մշակույթի զարգացման համար անգնահատելի է նրա գիտական ժառանգության նշանակությունը: Հպարտ եմ, որ աշխատանքի եմ ընդունվել նրա օրոք՝ ձեռագրերի նկարագրության բաժնում: Անջնջելի տպավորություններ ունեմ նրանից, ընթերցում էր բոլոր հոդվածները, լայն ու պայծառ ժպիտով արձագանքում էր ամեն մի հաջողության: Այդ ավանդները շատ կենսական են եւ սերունդների հերթափոխի մեջ պետք է կարողանալ դրանք պահպանել ու զարգացնել»:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ **Միջազգային**

«Ովքե՞ր են կանգնած Հրանտ Դինքի սպանության հետևում»

Հարցին պատասխանելիս, թուրք իսլամականների թերթը մատնանշում է նաև Թուրքիայի Հանրապետության հիմնադիրների խմբությունը

Խոսքը դեռևս Էլյազիգում հրատարակվող «Էլ Ազիզի» մասին է: Թեև այս շաբաթաթերթը տեղական բնույթ է կրում, սակայն ունի ինտերնետային կանոնավոր կայքէջ, նաև բաժանորդներ արտերկրում: Այս նշանակում է «Էլ Ազիզ» շաբաթաթերթը հրատարակվում է նաև Եվրոպայում, ըստ ամենայնի՝ Գերմանիայում: Ինչ վերաբերում է խմբագրական խմբի առարկա հոդվածին, ապա դա լույս է տեսել «Էլ Ազիզի» 2007-ի հոկտեմբերի 3-ի համարում: Դա ներկայացնելով ընթերցողի ուշադրությանը, ոչ այնքան կարևոր եմ համարում մեր հայրենակցի սպանության մասին խմբագրական այս թերթի հետևությունները, որքան սաբաթայականների (այսպես են կոչվում հրեա հոգևորական Սաբաթայ Ձևիի հետևորդները, որը 17-րդ դարի 2-րդ կեսին նախ մեսիա էր հռչակվել, ապա ընդունել էր մահմեդականություն, սակայն առերևույթ միայն: Սաբաթայականների հավակնությունն այնուհետև Թուրքիայում տարածվեց սալոնիկյան ծագումով կրոնափոխ բոլոր հրեաների վրա), ինչպես նաև քեմալականների նկատմամբ թուրք իսլամականների վերաբերմունքը: Ահա թե ինչ է գրում թերթը:

«Երբ որոնում ես «սպանության թիկունքում ո՞ր ուժերն են կանգնած» հարցի պատասխանը, պետք է ելնել «թիրախը ո՞ւմ էր անհանգստացնում և ո՞ւմ էր ձեռնտու նրա ոչնչացումը» մոտեցումից: Անհանգստացման պարագայում խոսքը հայ մտավորական Հրանտ Դինքի տեսակետների և հրապարակավ արտահայտած կարծիքի մասին է:

Հրանտ Դինքը տեսախցիկների առջև ասել էր. «Վաղուց ի վեր համայնքում տարածված է «ինչ, որ եկել է մեր գլխին, հրեաների պատճառով է եկել» ասույթը»: Այո, Հրանտ Դինքը հենց այսպես էր ասել հեռուստահաղորդման ընթացքում...

Բարի, ինչե՞ր են այս երկրում եկել հայերի գլխին:

Նախ, Օսմանյան կայսրության վերջին տարիներին նրանք տեղահանություն են ապրել... Հանրապետության շրջանում հույների հետ դարձել են ունեցվածքի արտակարգ հարկի թիրախը (1942-ին հրապարակված օրենքով իշխանությունները բռնագրավել էին ազգային փոքրամասնությունների սեփականությունը), ապա և ենթարկվել 1955-ի սեպտեմբերի 6-7-ի ավազակային հարձակումների:

Այս ամենի հետևանքով հայերը երկրում դրամատիկական ձևով ամբողջովին կորցրեցին համայնքային երբեմնի ներկայությունը, քաղաքական ազդեցությունը, տնտեսական և մշակութային կառույցներն ու վերջնականապես սպառվեցին Թուրքիայում: Ինչ վերաբերում է հույներին, թեև ունեցվածքի հարկն ու սեպտեմբերի 6-7-ի ավազակությունները արտագաղթի հրամայականի առջև կանգնեցրին նրանց վերջին մնացորդներին, սակայն նրանք արդեն Բալկաններում բնակվող սաբաթայականների փոխանակման պատճառով, բառիս բուն իմաստով՝ զսպել էին երկրից...

Հասկանալի է, որ տեղահանության, փոխանակման, փոքրամասնություններին ուղղված անընդհատ հարկի, ինչպես նաև հայերի և հույների կոտորածների նման պետական ծանր հանցագործությունների դիմաց արևմտյան տերություններն ու հասարակությունները ծպտուն չեն հանել... Դա այսպիսի միջադեպերի համաշխարհային սիոնիզմի ծրագրերով և աջակցությամբ իրականացման վառ ապացույցն է: Այլապես Օսմանյան կայսրությունը հազիվ թե հանդգներ տեղահանության, երբ ինքն էր խայխլվում, իսկ Թուրքիայի Հանրապետությունը, առանց Արևմուտքի կարգադրության, ծանրաշարժական այդ տարիներին չէր համարձակվի նման բաներ կատարել:

Իսկ Հրանտ Դինքն ասել էր, որ հայ համայնքում տարածված համոզմունքի համաձայն, այս ամենը հայերի գլխին եկել է հրեաների պատճառով: Հույների գլխին եկածները՝ նմանապես...

Այս հետևությունը հաստատող մեկ այլ հանգամանքն էլ այն է, որ բոլոր ողբերգություններից օգտվել են միմիայն սաբաթայական հրեաները: Եթե քրիստոնյաներն են ենթարկվել հրեական ինքնությամբ հանդերձ եկողները, ապա այն բանի համար, որ սիոնիստները ձգտում էին նրանց տեղափոխել Իսրայել: Ինչպես հայտնի է, Իսրայելը սաբաթայականներին չի ընդունում: Շնորհիվ այս ամենի, սաբաթայականները Թուրքիայում կարողացան գերիշխող դիրք գրավել պետական կառույցներում, վարչակարգում, քաղաքականության մեջ, տնտեսական, հասարակական և սոցիալական կյանքում, մամուլում, կինոյում, թատրոնում և ամենուր:

Մեր երկրում «հույնի վասակ», «հայի վասակ» արտահայտությունները որպես անարգանքի և նսեմացման միջոց մեծապես օգտագործվում են, սակայն հրեաներին ոչ ոք չի ասում. «Այդ վերելը հրեա՞ն ունես»: Երկրում հայերի և հույների նկատմամբ թշնամանքով կազմակերպված բնույթ հաղորդեց իշխանության լծակները սեփականացրած սաբաթայական հրեա համայնքը: Քանի որ մահմեդական մեծամասնությունն անհնար էր ինչ-որ տեղ քշել, ուստի մահմեդականը հետամնացի, անտաշի, վայրենու պիտակներով մեղադրվեց և հետնորդականորեն նսեմացվեց... Նրան ամենուր պարտադրաբար արգելվեց իսլամական կյանք վարելը: Մահմեդականները կանգնեցին ձուլվելու կամ մեծ քաղաքների ծայրամասերում թշվառության մեջ խղճուկ գոյությունը քարշ տալու երկընտրանքի առջև:

Կարճ ասած, երկիրը հույն և հայ փոքրամասնություններից զերծելու, մահմեդական մեծամասնությանը ուծացման միջոցով գոլորացնելու հետևանքով Թուրքիան դարձավ սաբաթայական հրեաների ագարակը, նրանց համար անձնական դրախտ ստեղծում: Դա որևէ գաղտնիք չի պարունակում, ավելի քան ակնհայտ է:

Օսմանյան կայսրությունում հայերին տեղահանության է ենթարկել «Իթթիհադ վե Թերաքքին», որը Սալոնիկում հիմնադրել են սաբաթայական հրեաները: Հայերի տեղահանությունն իրականացրած օսմանյան մեծ վեզիր Թալեաթ փաշան ևս սաբաթայական էր, միաժամանակ՝ մասոն: Հայերը, նկատի ունենալով նրա պատասխանատվությունը, սպանեցին Բեռլինում:

Մնացած հայերի դեմ պետականորեն կազմակերպված սեպտեմբերի 6-7-ի միջադեպը տեղի ունեցավ նախագահ Ջելալ Բայարի («Հասուն կազմակերպության» անդամ, քեմալական պատերազմների մասնակից և Թուրքիայի 3-րդ նախագահն է) և վարչապետ Ադնան Մենդերեսի օրոք, երկուսն էլ սաբաթայական են: Դրան նախորդած ունեցվածքի հարկն էլ նշանակեց մեկ այլ սաբաթայական Իսմեթ Ինյոնյուի իշխանությունը (Աթաթուրքի զինակից, Թուրքիայի 2-րդ նախագահը): Թուրքիայի Հանրապետությունն արդեն ստեղծել են համաշխարհային սիոնիզմի վրա հենվող սաբաթայականները: Վերջերս մամուլում եղան հրապարակումներ, որ հրեա է նաև Քյազըմ Կարաբեքիրը: Միաժամանակ բացահայտվեց մարշալ Ֆևզի Չաքմաքի (քեմալական զորքերի գլխավոր շտաբի պետ, Աթաթուրքի զինակից) հրեական ինքնությունը, այն ժամանակ, երբ նրա շիրմի մոտ սպանվեց Ուզեյր Գարիհը (Իշխակ Ալաթոնի գործընկեր):

Թեև 1960-ի մայիսի 27-ի, 1971-ի մարտի 12-ի, 1980-ի սեպտեմբերի 12-ի զինվորական հեղաշրջումները լուրջ հարված են հասցրել Թուրքիայի Հանրապետության հիմնադիրների կամքի արտահայտություն հանդիսացող սաբաթայական համայնքի օլիգարխիային, սակայն վերջինը դեռևս իր ձեռքում է պահում որոշ միջնաբերդեր և վերահսկում «խորքային պետությանը»:

Հրանտ Դինքի սպանության հետևում կանգնած ուժը խորքային այս ավելցուկներն են, որովհետև մեր պետության մեջ անվտանգության կառույցների, դատաիրավական համակարգի վրա ազդելու, սպանության հարցում հասարակությանը մամուլին ուղղորդելու միջոցով ապակողմնորոշելու կարողություններ ունեն միմիայն սաբաթայական այս թափթփուկները: Երկար ժամանակ հետաքննությունն ու դատավարությունը որևէ տեղաշարժ չէր արձանագրում, սակայն սպանությունը կոծկելու ուժ, ինչ առաջ էր, սաբաթայականներն այլևս չունեն: Համոզված եմ, որ Հրանտ Դինքի սպանությունը կբացահայտվի, իսկ դա կդառնա երկրում խաղաղության վարչակարգի և սահմանադրական կարգերի վերացման կարևոր գործոնը»:

Հ. ՉԱՔՐՅԱՆ

Հետախուզություն «Աթաթուրքին չեմ սիրում» խոսքերի համար

Այդ մասին կայքէջում նշել է CNN-Turk-ը: Տեղեկության համաձայն, Ստամբուլի դատախազությունը, հիմք ընդունելով «Աթաթուրքի դեմ կատարվող հանցագործությունների մասին օրենքը», որի համապատասխան հոդվածը 1-4,5 տարի ազատազրկում է նախատեսում, հետաքննություն է սկսել Նուրայ Ջանան Բեզիրգանի նկատմամբ:

Հունիսի 9-ին Նուրայը մասնակցել է հեռուստահաղորդման և ուղիղ եթերում, ի պատասխան հաղորդավարի հարցի, ասել է. «Եթե գլխիս որևէ փորձանք չի գալու, ասեմ, որ Աթաթուրքին չեմ սիրում: Ես սիրում եմ խոջեյինին»: Նա միաժամանակ, նկատի ունենալով քեմալական պատերազմները, նշել է, որ ժողովուրդը այդ տարիներին պատերազմում էր հանուն իսլամական արժեքների:

Ենթադրվում է, որ շուտով նա ցուցմունք տալու նկատառումով կհրավիրվի Ստամբուլի «Բեյօղլու» (նախկին Բերա) թաղի դատախազություն: Ի դեպ, Նուրայը ժամանակին եղել է Ստամբուլի համալսարանի բժշկական ֆակուլտետի ուսանող: 2-րդ կուրսում քննությանը գլխաշորով ներկայանալու համար դատապարտվել է 6 ամսվա ազատազրկման: Երբ պատիժը դարձել են պայմանական, նա ապաստան է խնդրել Կանադայից և 7 տարի բնակվել է այդ երկրում:

Հ. Չ.

ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Կոսովոյի սահմանադրությունն ուժի մեջ մտավ

Սերբիան հիմնեց կոսովցի սերբերի խորհրդարան

Հունիսի 15-ին ուժի մեջ է մտել ապրիլի 9-ին Կոսովոյի խորհրդարանի ընդունած սահմանադրությունը, հաղորդում է BBC-ն: Փաստաթուղթը սերբական այդ երկրամասը հռչակում է ինքնիշխան, միասնական և անբաժանելի պետություն: Կառավարման ձևը խորհրդարանական հանրապետությունն է: Պաշտոնական պետական լեզուներ են համարվում ալբաներենը և սերբերենը:

Դարձյալ հունիսի 15-ին ՄԱԿ-ի վարչակազմը իշխանական և վարչական բոլոր լիազորությունները փոխանցել է Կոսովոյի պետական կառույցներին:

Կոսովոն միակողմանիորեն Սերբիայից անկախացել էր փետրվարի 17-ին: Երկրամասի անկախությունը ճանաչել են ԱՄՆ-ը, Ճապոնիան, Եվրոմիության երկրների մեծ մասը: Ռուսաստանը, Չինաստանը, Իսպանիան դեմ են ճանաչմանը:

Սերբիան չի ճանաչում Կոսովոյի անկախությունը և նրա սահմանադրության կիրառումից հետո հիմնել է երկրամասի սերբ փոքրամասնության խորհրդարան: Խորհրդարանի առաջին նիստը տեղի կունենա երկու շաբաթ հետո: Կոսովոյի սերբական միջնաշրջանի կենտրոն Միտրովիցա քաղաքում այդ մասին հայտարարել է Սերբիայի կառավարության Կոսովոյի գործերի նախարար Սլոբոդան Սամարջիչը:

Կոսովոյի սերբերի մեծամասնությունը պնդում է, որ Կոսովոյի ընդունած սահմանադրությունն իրենց չի վերաբերում, նշում է BBC-ն:

Իսրայել-Սիրիա բանակցությունները վերսկսվել են

Իսրայելի և Սիրիայի ներկայացուցիչներն Անկարայում Թուրքիայի միջնորդությամբ վերսկսել են հաշտության անուղղակի բանակցությունների երկրորդ փուլը: Իսրայելի ներկայացուցիչներն են վարչապետի դիվանատան գլխավոր տնօրեն Յորամ Տուրբովիչը և վարչապետի քաղաքական խորհրդական Շալոմ Թուրջմանը:

«Հաարեց» թերթի տեղեկությունների համաձայն, անցկացվող խորհրդակցությունների նպատակներից մեկը եկող ամիս կողմերի հնարավոր անմիջական հանդիպման նախապատրաստումն է, բայց առայժմ քննարկվում են գլխավորապես տեխնիկական հարցեր:

Այս տարի դարձյալ Թուրքիայի միջնորդությամբ կողմերի անցկացրած առաջին անուղղակի բանակցություններն ավարտվել էին անարդյունք: Թուրք բարձրաստիճան պաշտոնյաներից մեկը «Հաարեցի» թղթակցին հայտնել է, որ ներկայիս բանակցությունները վարվում են «այն սկզբունքի հիման վրա, ըստ որի Իսրայելը Սիրիայի հետ հարաբերությունների կարգավորման դիմաց հեռանում է Գոլանի բարձունքներից»:

Նրա խոսքերով, այդ կարգավորման «բնույթը, բովանդակությունը և փուլերը կքննարկվեն առաջիկայում»:

Իռլանդիայի «ոչից» հետո Եվրամիությունում շփոթմունք է տիրում

Եվրոմիության 27 պետությունների արտգործնախարարները երեկվանից Լյուքսեմբուրգում հանդիպման են հավաքվել եվրոսահմանադրության համառոտ տարբերակին՝ Լիսաբոնի պայմանագրին Իռլանդիայում ասված «ոչի» հետևանքները քննարկելու:

Իռլանդացիների 53,4 տոկոսը հինգշաբթի օրն անցկացված հանրաքվեի ընթացքում դեմ էր արտահայտվել փաստաթղթին:

Դա եվրոսահմանադրության առաջին մերժումն է 2005-ին ֆրանսիացիների և հոլանդացիների ասած «ոչից» հետո:

Լիսաբոնի պայմանագիրը 2009-ի հունվարին չի կարող ուժի մեջ մտնել, եթե մինչ այդ ԵՄ բոլոր 27 երկրները չընդունեն այն, հիշեցնում է BBC-ն:

Եվրոմիության պետությունների ղեկավարները իռլանդացիների «ոչից» հետո շփոթմունքի մեջ են, սակայն գերիշխող տեսակետն այն է, որ հարկավոր է շարունակել փաստաթղթի վավերացումների գործընթացը:

Ֆրանսիայի նախագահ Նիկոլա Սարկոզին, որը փաստաթղթի ընդունման ջատագովներից մեկն է, Պրահա է մեկնել Չեխիայի, Սլովակիայի, Լեհաստանի և Հունգարիայի ղեկավարների հետ բանակցելու: Չեխիայի նախագահ Վացլավ Կլաուսը Սարկոզիի հետ հանդիպման ժամանակ հայտարարել է, որ «Լիսաբոնի պայմանագիրը մեռած է և եվրոպացիները դրա համար պետք է շնորհակալություն հայտնեն իռլանդացիներին»:

Լիսաբոնի պայմանագրի հեղինակների գլխավոր նպատակներից մեկը դեպի արևելք Եվրոմիության ընդլայնման դյուրացումն է:

ՆԱՏՕ-ի պատվիրակություն Ուկրաինայում

Պաշտոնական այցով երեկ Կիև է ժամանել ՆԱՏՕ-ի պատվիրակություն՝ դաշինքի գլխավոր քարտուղար Յաապ դե Հոոպ Սխեֆերի գլխավորությամբ: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի տվյալներով, ՆԱՏՕ-ի 26 պետությունների դեսպանները կմասնակցեն Ուկրաինա-ՆԱՏՕ հանձնաժողովի նիստին, որտեղ կքննարկվեն դաշինքի անդամության գործողությունների ծրագրին Ուկրաինայի միանալու հարցերը:

Հունիսի 17-ին պատվիրակության անդամները կայցելեն Լվով, Խարկով և Դնեպրոպետրովսկ, հանդիպումներ կունենան տեղական իշխանությունների և հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ: Այցելության նպատակներն են դաշինքի գաղափարների քարոզչությունը և տեղում հանրային կարծիքի ուսումնասիրությունը:

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

«Թամանյանի ժառանգությունը»

Լուսանկարչական բաց մրցույթ

Օրերս Ալեքսանդր Թամանյանի թանգարան-ինստիտուտում կայացավ «Թամանյանի ժառանգությունը» բաց լուսանկարչական մրցույթի երրորդ փուլի աշխատանքների ցուցահանդեսի բացումն ու մրցանակաբաշխությունը: Մրցույթին մասնակցեցին 37 լուսանկարիչներ, որոնցից 32-ը «թղթային» տարբերակով և 22-ը՝ էլեկտրոնային: Թղթային տարբերակով ներկայացվել է մոտ 130 լուսանկար, որոնցից ցուցադրության համար ընտրվել է 94 աշխատանք, էլեկտրոնային տարբերակով՝ 220 լուսանկար: Շատ բազմազան էր մասնակիցների թե՛ մասնագիտական պատկանելությունը, թե՛ տարիքը, թե՛ կրթության մակարդակը: Պետք է նշել, որ այս փուլում զգալիորեն աճել է մասնակիցների թվաքը, բարձրացել ներկայացված լուսանկարների տեխնիկական ու գեղարվեստական մակարդակը: Առաջարկվեցին տարբեր կարծիքներ մրցույթի կազմակերպման, ներկայացված լուսանկարների մասին, սակայն մեկ հարցում գրեթե բոլորը համակարծիք էին, այն էր՝ մրցույթը դարձնել շարունակական, ընդգրկելով նոր թեմաներ:

Համաձայն մրցույթի պայմանների, նախատեսված էր երեք անվանակարգ՝ «Ճարտարապետական կառույց», «Մարդը ճարտարապետական միջավայրում» և «Կոտասներ»:

Ներկայացված աշխատանքների մեծ մասը նվիրված էին «Ճարտարապետական կառույց» անվանակարգին: Գուցեի է այն հանգամանքը, որ այս շարում կային կառույցների թե՛ ճակատների և հատանկարի, թե՛ ներսի և մանրամասների բավական հետաքրքրական մեկնաբանություններով լուսանկարներ: Սակայն ցավալի է, որ երկրորդ և երրորդ անվանակարգերում ներկայացվել են սակավաթիվ աշխատանքներ: Միայն յոթ աշխատանքներում էր առկա մարդը որպես հորինվածքի գործուն բաղադրիչ, իսկ «Կոտասներ» անվանակարգում, որ մեր արդիականության մեջ այդքան ցավալի խնդիր է, կար ընդամենը 15 աշխատանք: Մինչդեռ անհրաժեշտ էր էլ ավելի սուր ցույց տալ մեր իսկ միջավայրում վտանգի ենթարկված կառույցների անմխիթար վիճակը, կասեցնել անկասելի վերակառուցումները, աղավաղումները բոլոր չպարտ համար, ավելի սուր ներկայացնել մարդկանց անհոգի, երբեմն նույնիսկ վայրագ վերաբերմունքը դրանց նկատմամբ:

Ցուցահանդեսի բացման նախօրեին կայացավ մրցութային հանձնաժողովի նիստը: Երկարատև քննարկումից հետո հանձնաժողովը որոշեց մրցանակների երեք հավասարը շնորհել՝ ըստ անվանակարգերի (երկրորդ և երրորդ անվանակարգերում որոշ սահմանափակումներով) և վեց մասնակիցների՝ խրախուսական մրցանակներ: «Ճարտարապետական կառույց» անվանակարգում առաջին մրցանակի արժանացավ Իրինա Գարաանֆիլյանը՝ «Գարունը եկավ» (բնակելի շենք Բաղրամյան պողոտայում) լուսանկարի համար: «Մարդը ճարտարապետական միջավայրում» անվանակարգում առաջին երկրորդ մրցանակի արժանի աշխատանքներ չեն եղել, իսկ երրորդ մրցանակը ստացել է կրկին Իրինա Գարաանֆիլյանը (բնակելի շենք Ալ. Թամանյան փողոցում): «Կոտասներ» անվանակարգում տրվել են երկրորդ և երրորդ մրցանակներ՝ Տիգրան Սարուխանյանին «Հուշարձանը մանկական երկաթուղու հարեւանությամբ» շարքի, Նաժեն Վարդանյանին «Երբ Գյուղը չկա...» (բնակելի շենք Կիեւյան պողոտայում) լուսանկարի, Արմեն Տեր-Մկրտչյանին «Անի հազարամյա» (հուշահամալիր Գյումրիում) լուսանկարի համար: Եղել են նաեւ խրախուսական մրցանակներ:

Գ. Ն.

ՀԱՎԵՐԺՈՒԹՅՈՒՆ

Հայոց սոխակին սերունդները չեն մոռանա

Հունիսի 15-ին Բաղրամյան 50ա շենքի բակը բազմամարդ էր: Գոհար Գասպարյանը տասնամյակներ շարունակ այդ շենքում էր ապրում և դրա պատին էլ հարթաքանդակ տեղադրվեց ի հիշատակ հայոց սոխակի: Երեւանի քաղաքապետարանը որոշել է հարթաքանդակի տեղը, ՀՀ մշակույթի նախարարությունը՝ պատվիրել քանդակագործ Լեւոն Թոքմաջյանին: Այսուհետեւ Բաղրամյան փողոցի անցորդներին այն կհիշեցնի Գոհար Գասպարյանի ոչ միայն բնակարանը, այլեւ ազդակ կդառնա մտաբերելու, գուցե նաեւ լսելու նրա կատարումների ձայնագրությունները:

Ցավոք տեղադրված չէ Տիգրան Լեւոնյանի հարթաքանդակը: Այս մասին դժգոհություն արտահայտեցին արվեստաբան Էմանուել Մանուկյանը, երգչախմբային ընկերության նախագահ Դավիթ Ղազարյանն ու առաջարկեցին Բաղրամյան փողոցի մի հատվածում (այլ ոչ թե շենքերի մեջ) տեղադրել հատուկ հուշաքար, որտեղ նշված կլինի, որ այդ վայրում ապրել ու ստեղծագործել են երկու մեծատաղանդ արվեստագետներ ու խաղաղ նրանց այսօր երախտագիտություն է հայտնում... Բայց այսօրվա իրականությունն այլ ասուեր էլ է ներառել, մեծագույն երգչուհու՝ Գոհար Գասպարյանի հարթաքանդակի տակ տեղադրված է մի մեծ գովազդային վահանակ, որի լինելը գուցե ժամանակին համընթաց է, բայց ոչ համապատասխան տեղում:

Միջոցառումից հետո ներկաները ստացան կամերային երաժշտության տուն՝ մասնակցելու երգչախմբային ընկերության եւ կոնսերվատորիայի կազմակերպած երաժշտական հուշ-երեկոյին, որի ընթացքում ելույթներ ունեցան անվանի երգչուհու աշակերտները, աշակերտների աշակերտները՝ կատարելով Գոհար Գասպարյանի երգացանկի գործերից:

Վ.Գ. Ե՞րբ է լուծվելու մեծամասնությունը անձանց հուշատախտակները սպառող գովազդային վահանակները, **«Ազգի»** հարցին Երեւանի փոխքաղաքապետ Կամո Արեյանը պատասխանեց, որ քաղաքապետարանը տեղյակ է ոչ միայն նշված դեպքին, այլեւ գիշի ավելին ու հավելեց. «ՀՀ կառավարությունը հաստատել է գովազդային, առեւտրային վահանակների ձեւերն ու չափերը: Բազմաբնակարան շենքերի վրա վահանակների տեղադրման համար անհրաժեշտ է բաժնետերերի 50 տոկոսի համաձայնությունը: Ցույց տվեք մի դեպք, որ գործում է այս իրավասությունների գիտակցումը, մենք ուրախ կլինենք: Չկա նման դեպք, բայց բոլորը բողոքում են: Բոլորը ծեծերը լցված, իրենց իրավասությունները չկատարելով պահանջում են քաղաքապետարանից», հայտարարեց Կամո Արեյանը եւ հույս հայտնեց, որ շատ շուտով այդ հարցը կլուծվի:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Եվ դարից երկար շզվում է վաստակը Այվազովսկու

Հունիսի 10-ին Նյուրնբերգի հիվանդանոցում մահկանացուն է կնքել 79-ամյա դրամատ գրող Չինգիզ Այթմատովը: Բժիշկների ախտորոշմամբ՝ մահվան պատճառը թոքերի ծանր բորբոքումն է եղել: «Դողդասանի ձայնը» համարվող Այթմատովի հանդեպ շատ մեծ ուշադրություն գրանցեցին գերմանական լրատվամիջոցները՝ ռադիոն, հեռուստատեսությունը, հատկապես էլեկտրոնային ու տպագիր մամուլը (նվազագույն արձագանք չենք հիշում տարիներ առաջ Հրանտ Մաթեւոսյանի, Սիլվա Կապուտիկյանի, Աղասի Այվազյանի մեծ կորստի պարագայում. ի՞նչ են թարգմանվել, դրանի՞ց է): Ահա գերմանական ՁԼՄ-ից քաղած տեղեկություններով իրազեկ ենք դառնում, որ ԽՍՀՄ ամենամանայված գրողներից մեկը գերմանացի ընթերցողներին հայտնի է հատկապես «Ջամիլյա» ստեղծագործությամբ, որը սոցիալիստական Գերմանիայում ընթերցանության պարտադիր ցանկում է եղել: Ըստ գերմանական լրատվամիջոցների հենց այս՝ 1958-ին Մոսկվայի Գորկու անվ. գրական ինստիտուտի ավարտական աշխատանք հանդիսացող «Ջամիլյա» սիրային երգն է դրողը գրողին միջազգային հռչակ բերել: Բացի գրականություն ստեղծելը Այթմատովը երկար տարիներ իր երկրի դիվանագիտական առաքելությունն է իրականացրել Բրյուսելում՝ լինելով դեսպան Բենիլյուքսի երկրներում:

Ըստ «Շպիգել օնլայնի», Այթմատովի ստեղծագործությունները թարգմանվել են աշխարհի 150 լեզուներով, ավելի քան 20 վեպեր ու պատմվածքներ լույս են տեսել գերմաներեն: 1970-ականներին հեղինակը ինքն է կարդը մեծական խորհրդային խողոյթյանը ծառայող սոցռեալիզմից, բազմազան թեմաներ արծարծող նրա գրականության մեջ առանձնահատուկ տեղ ունի 1981-ին հեղինակած «Եվ դարից երկար ձգվում է օրը» ստեղծագործությունը:

Կղանոնա՞ր Այթմատովը այդքան ճանաչված՝ առանց իր համար համաշխարհային գրականության դռները բաց անող երկրորդ մայրենի՝ ռուսաց լեզվի, հարցնում է «Ֆրանկֆուրտեր ալգեմայնե ցայտունգը» ու պատասխանում՝ իհարկե ոչ: Առանց ռուսաց լեզվի խոր իմացության, առանց ուրիշներին հայտնաբերելու աշխարհը չէր իմանա ոչն Չինգիզ Այթմատովի մասին: Երբ Միխայիլ Գորբաչովը երեւակաքի օրը լսել է մեծերին ընկերոջ մահվան բոթը, ասել է՝ ողջ ռուսալեզու աշխարհի գրողն է Այթմատովը՝ ոչ միայն Արեւմուտքում, այլեւ Վլադիվոստոկից մինչեւ Մինսկ ճանաչում ու կարդում են նրան: «Մեզնից հեռացավ մի մարդ, ով մեզ ամենամոտն էր», ասել է ԽՍՀՄ նախագահը:

Ղրղզստանում Այթմատովին ընկալում են որպես ազգային հերոս:

2008-ը Կենտրոնական Ասիայի հիշյալ հանրապետության համար Այթմատովի տարի է հռչակված՝ ի պատիվ մեծ գրողի 80-ամյակի: Մշակույթի նախարարությունը Այթմատով ազգային մրցանակ է հիմնել, գրողի ծննդավայրում նորոգվում է նրա անվան թանգարանը:

Գրողի Գերմանիայում ունեցած ժողովրդականության մասին մի դրվագ է ներկայացնում «Շպիգել օնլայնը»: Անցյալ տարի Այթմատովը ԳԴՀ էր այցելել երկրի տարբեր քաղաքներում իր «Զրույց ընձառյուծ» վեպը ներկայացնելու: Լայպցիգի գրքի տոնավաճառում գերմանացի երկրպագուները նրան ընդունել են որպես փերաստղի. այնքան շատ են եղել ինքնագիր ցանկացող ընթերցողները, որ Այթմատովը ստիպված է եղել խույս տալ՝ կից սենյակ փախչելով:

Այթմատովը ֆիզիկապես թույլ է զգացել մայիսի կեսերին, երբ Վոլգայի շրջանում մասնակցել է ֆիլմի նկարահանման աշխատանքներին: Երեք շաբաթ առաջ Կազանի հիվանդանոցից Նյուրնբերգ է տեղափոխվել, թոքերի սուր բորբոքմանն ավելացել է երիկամային անբավարարությունը: Այթմատովի թոքերը դադարել են գործել, եւ սա ըստ Նյուրնբերգի բժիշկների, հանգեցրել է մահվան:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ,
Գերմանիա

ՄՏԱՀՈԳՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ԱՎԵԼԻՆ

«Թույն» ժպտացող «ծեփի» «լոփ» մտածողությունը

Չեմ կարող հստակորեն պատասխանել, թե ինչու է մեր երիտասարդության որոշակի հատվածն այդքան հեռացել խոսքի մշակույթից, տարրական դաստիարակության կանոններից՝ ցուցադրելով, ներեցեք արտահայտությանս, փողոցային լոթիի վարվեցքը: Սակայն տեղին եմ գտնում հանրությանը գռեհիկ խոսելաձեւի ու վարվեցքի տեսարաններ ներկայացնելը՝ չնչին հույսով, թե հոդվածը որեւէ ազդեցություն կարող է ունենալ:

Զարմացավ, երբ ԵՊՀ-ի բանասիրական ֆակուլտետի ուսանողները չիմացան, որ Պերճ Զեյթունցյանը արձակագիր է ու մեր ժամանակակիցը: Զայրացավ, երբ կոնսերվատորիայի ուսանողուհին չճանաչեց Շառլ Ազնավուրին: Մի քանի օր առաջ տեղի ունեցածն էլ հերթական անգամ ստիպեց մտահոգվել երիտասարդ աղջիկների լեզվական դաստիարակությամբ:

Երեւան-Էջմիածին երթուղային տաքսին լեփ-լեցուն էր: Առջեւում նստած երկու բարեհամբույր աղջիկներ (խոսակցության ընթացքում պարզվեց, որ սովորում են ԵՊՀ-ի ռոմանոգերմանական ֆակուլտետում) առաջարկեցին պահել պայուսակս ու մի գիրք, որ ձեռքիս էր: Համաձայնեցի:

- Կարելի՞ա մեր գիրքը նայել,- հարցրեց աղջիկներից առաջինը:
- Իհարկե՛:
- Վա՜յ, էս ո՞վ ա:
- Լուսինե Զախարյանը:
- Էն որ հոգեւոր ա երգո՞ւմ:
- Այո՛, շարականներ է երգում:
- Ախպի, հը՜ր նայի, ինչ էլ թույն ժպիս ունի,- խոսակցությունը շարունակեց երկրորդ ընկերուհին,- հիփլվա ծեփի նման ծիս ա:

Սա 20-22-ամյա աղջիկների՝ ապագա լեզվաբանի կամ թարգմանչի զրույցն էր, ովքեր առանց մեծի ծայրագույն գռեհկությամբ ցուցադրում էին տարրական գիտելիքների բացակայությունը:

Խոսքին ի պատասխան, թե կարիք չկա այդքան կոպտորեն արտահայտվել երգչուհու մասին, ում ճանաչումը սահմանափակ չէ, եւ ով տասնյակ տարիներ աշխարհի ամենատարբեր բեմերում ու փառատոներում բարձր է պահել Հայաստանի պատիվը, աղջիկներից մեկն ասաց.

- Դե՛, ծիս ա, ասում եմ ծիս ա:

Ի դեպ, «լոփոս» ու «ծայրին» մասնակցակերտը բնորոշ է նաեւ մի շարք ուսուցիչների: Սա էլ եզակի փաստի հիմքով չէ, որ ասում ու մնում եմ:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ԿԵՆԱՑՔ

Ալին Գուբան՝ Վերմոնտի օպերային փառատոնի աստղ

Կանադայի Վերմոնտ նահանգի Ուեյթսֆիլդ գյուղաքաղաքի հին մի ագարակի վայրում այսօր վեր է խոյացել մշակութային մի կենտրոն՝ Green Mountain Cultural Center անունով, որտեղ պարբերաբար ցուցահանդեսներ եւ համերգներ են տեղի ունենում: Միջոցառումներից վերջինը հունիսի 1-ին սկսված եւ մինչեւ 22-ը տեւող օպերային արվեստի փառատոնն է, որին իր մասնակցությունն է բերելու համաշխարհային հռչակ վայելող կանադահայ սոպրանո Ալին Գուբանը:

Ըստ կանադահայ համայնքի, «Արաքս» մշակութային եւ հասարակական շաբաթաթերթի հունիսի 2-ի լրատվության, սիրված երգչուհին հատկապես հրավիրված է հունիսի 20-ին եւ 22-ին ստանձնելու Վիոլետայի դերը Վերդիի «Տրավիատա» օպերայում, որն ինչպես հայտնի է, հիմնված է Ալեքսանդր Դյումա կրտսերի «Քամելիազարդ տիկինը» վեպի վրա:

Այդ դերը տարիների ընթացքում կատարել են Մարիա Կալլասը եւ Ջոան Սաթըրլենդը՝ Պավարոտիի եւ Դոմինգոյի կողքին: Այս առթիվ Ալինը եվրոպական խաղերի իր համերգային շրջագայություններից Կանադա է վերադառնալու փառատոնին մասնակցելու համար:

Մոնրեալի «Գազետ» օրաթերթը մանրամասնություններ է տրամադրել մշակութային կենտրոնի վերածված նախկին գյուղատնտեսի մասին, որը գտնվում է Վերմոնտի դալարավանդ լեռների գեղատեսիլ հովտում ներս:

Հ. Թ.

Արոնյանը հաստատեց իր բարձր կարգը

Կարեն Ասրյանի հուշամրցաշարը կդառնա ավանդական

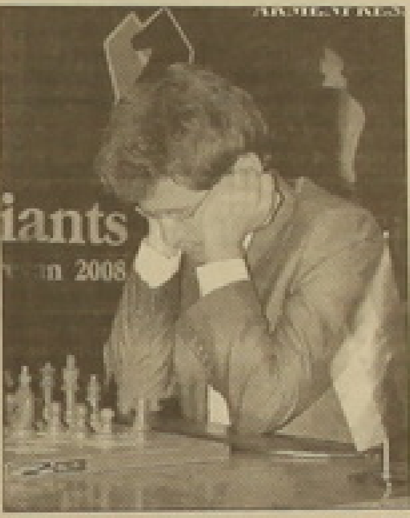

Երեւանում անցկացված արագ շախմատի Կարեն Ասրյանի անվան հուշամրցաշարի հաղթող ճանաչվեց Լեւոն Արոնյանը: Նա մեկ անգամ եւս հաստատեց իր բարձր կարգը, հատկապես արագ շախմատում ճիշտ կողմնորոշվելու ունակությունները: Սոֆիայի մրցաշարում կրած անհաջողությունից հետո Լեւոնը կրկին լավ մարզավիճակում էր եւ Երեւանում արժանի հաղթանակը տոնեց՝ արժանանալով գլխավոր մրցանակին՝ 70 հազար դոլարի:

Մրցաշարի ավարտից երկու տուր առաջ Արոնյանը 2-րդ տեղում էր եւ կես միավորով էր զիջում հունգարացի Պետեր Լեկոյին: Հայ գրոսմայստերին հաջողվեց շրջանցել մրցակցին: Նախավերջին տուրում Արոնյանը երկու պարտիաներն էլ Բու Քսյանժիի հետ ավարտեց ոչ-ոքի: Նույնպիսի արդյունք գրանցվեց նաեւ Սարգսյանի եւ Լեկոյի մրցավեճում: Ադամսը 1,5-0,5 հաշվով առավելության հասավ Գելֆանդի նկատմամբ, իսկ Մորոզեւիչը նույն հաշվով պարտության մատնեց Հակոբյանին:

Ավարտական տուրում Արոնյանի մրցակիցը Մայքլ Ադամսն էր: Մեր շախմատիստը սպիտակներով հաղթեց մրցակցին, իսկ սեւերով պարտիան ավարտեց ոչ-ոքի: Իսկ Լեկոն առաջին պարտիայում սպիտակներով զիջեց Մորոզեւիչին, ինչն ի վերջո ճակատագրական եղավ նրա համար: Երկրորդ պարտիայում գրանցվեց ոչ-ոքի: Գելֆանդը երկու պարտիաներում էլ առավելության հասավ Սարգսյանի նկատմամբ, իսկ Հակոբյանը Բու Քսյանժիի հետ պարտիաներն ավարտեց ոչ-ոքի:

Այսպիսով, Լեւոն Արոնյանը 14 հնարավորից վաստակեց 8,5 միավոր ու դարձավ հաղթող: Երկրորդ տեղը 8 միավորով զբաղեցրեց Պետեր Լեկոն: 3-րդ տեղում Ալեքսանդր Մորոզեւիչն է (7,5 միավոր): Հաջորդ տեղերը զբաղեցրին Բորիս Գելֆանդը՝ 7,5, Բու Քսյանժին՝ 7, Գաբրիել Սարգսյանը՝ 6,5, Մայքլ Ադամսը եւ Վլադիմիր Հակոբյանը՝ 5: Արոնյանի հաղթանակն իրոք որ օրինաչափ էր: Նա միակն էր, որ չճաշակեց պարտության դառնությունը: Անցկացված 14 պարտիաներից 3-ում Արոնյանը հաղթեց, 11-ն ավարտեց ոչ-ոքի:

Մրցաշարի մասնակիցներին նվերներ ու դրամական պարգեւներ (ըստ գրաված տեղերի՝ 70, 50, 40, 30, 25, 20, 15 եւ 12 հազարական դոլար) հանձնեց հանրապետության նախագահ, շախմատի Հայաստանի ֆեդերացիայի նախագահ Սերժ Սարգսյանը: Մրցաշարի փակման խոսքում նա հետեւյալը նշեց. **«Վերջին մի քանի օրերը մեզ միացրել էր շախմատային մեծ իրադարձությունը ու ցավոք սրտի, նաեւ կորուստի կսկիծը: Այս մրցաշարը նախատեսել էինք անվանել «Հսկաների մրցաշար», բայց ստացվեց այնպես, որ դեռ չսկսված, այն վերածվեց Կարեն Ասրյանի հուշամրցաշարի: Մեզանից շատերը Կարենին անձամբ էին ճանաչում, նրան գնահատում էին ոչ միայն որպես տաղանդավոր շախմատիստ, այլ նաեւ բարձր առաքինություններով անձնավորություն: Մենք ամեն ինչ պետք է անենք Ասրյանի հիշատակը վառ պահելու համար: Հայաստանի շախմատի հավաքականն էլ հավերժացնելով Ասրյանի հիշատակը, պետք է ձգտի չթուլացնել իր մարզական ունակությունները ու բարձր պահի մեր երկրի պատիվը:**

Հայաստանի շախմատի ֆեդերացիան ամեն ինչ կանի, որպեսզի շախմատն ավելի մեծ մասսայականություն ու զարգացում ստանա հանրապետությունում, որովհետեւ շախմատը լոկ մարզանք չէ, այն մարդուն դարձնում է ավելի իմաստուն, օգնում է գնահատել իրավիճակը, գտնել հաղթանակի հասնելու ավելի կարճ ճանապարհը: Ուստի ամեն ինչ անելու ենք, որպեսզի Հայաստանի բոլոր երեխաներին հասու դառնա այս իմաստուն խաղը: Ուրախ ենք, որ այս մրցաշարը լինելու է ավանդական եւ մշտապես կրելու է Կարեն Ասրյանի անունը: Մեկ անգամ եւս շնորհավորում եմ մրցաշարի մասնակիցներին: Շատ ուրախ եմ ու ոգեւորված, որ Լեւոն Արոնյանը կարողացավ ցուցադրել շատ վառ խաղ ու հաղթանակի հասնել: Կարծես թե այս բեմահարթակը շատ հաջողակ է Լեւոնի համար: Եթե հնարավորություն լինի աշխարհի առաջնությունն այստեղ կազմակերպել ու Լեւոնն էլ չեմպիոնի կոչման հավակնորդ դառնա, ապա մրցամարտն այստեղ անցկացնելու նախաձեռնությամբ հանդես կգանք»:

Վերջում դահլիճում ներկաները մեկ րոպե լռությամբ հարգեցին Կարեն Ասրյանի հիշատակը եւ դիտեցին նրան նվիրված տեսաֆիլմը:

Վարձատրված համառություն

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնությունը շարունակում է մնալ մարզասերների ուշադրության կենտրոնում: Մինչ օրս կայացած հանդիպումներից իր դրամատիզմով ու անկանխատեսելիությամբ առանձնացավ «A» խմբում կայացած Թուրքիա-Չեխիա մրցախաղը: Երկու հավաքականներն էլ բացարձակ նույն ցուցանիշներն ունեին եւ ոչ-ոքիի դեպքում քառորդ եզրափակչի ուղեգրի բախտը պետք է վճռեին հետխաղյա 11 մ հարվածները: Հետաքրքրական է, որ խաղի նախօրեին երկու թիմերի մարզիչներն էլ վստահորեն հայտարարել էին, որ իրենք հաղթելու են խաղի հիմնական ժամանակում:

Թվում էր, թե չեխերի գլխավոր մարզչի խոստումն իրականություն կդառնա, քանի որ խաղավարտից 15 րոպե առաջ Կոլերի ու Պլաշիլի խփած գոլերի շնորհիվ նրա սաները 2-0 հաշվով հաղթում էին եւ շատ մոտ էին ուղեգրի նվաճմանը: Սակայն թուրքերը կամային բարձր հատկանիշներ, անկոտրում կամք ու հաղթանակի հասնելու վճռականություն դրսեւորեցին եւ սենսացիոն հաղթանակ տոնեցին: Ճիշտ է, նրանց օգնեց չեխերի դարպասապահ Պետեր Չեխը, որը պարզ իրադրությունում կոպտորեն սխալվեց եւ թույլ տվեց Նիհատին վերականգնել հավասարակշռությունը: Իսկ երկու րոպե անց Նիհատը գեղեցիկ հարվածով վճռեց այդ չափազանց հետաքրքրական ու դրամատիկ հանդիպման ելքը՝ թուրքերին պայքարը շարունակելու հնարավորություն ընձեռելով:

Ֆաթիհ Թերիմ (Թուրքիա)- Մենք աշխարհին ցույց տվեցինք, թե ինչի ենք ընդունակ: Ապացուցեցինք, որ պայքարում ենք մինչեւ վերջ: Շատ կարեւոր էր չկորցնել հավատը: Նույնիսկ երբ հավասարեցրել էինք հաշիվը եւ բոլորը մտածում էին հետխաղյա 11 մ հարվածների մասին, ֆուտբոլիստներին կոչ էի անում ձգտել 3-րդ գոլը խփել: Սկզբում չեխերի առավելությունը նկատելի էր, որոնք 2 գոլ խփեցին: Հետագայում մենք բեկում մտցրեցինք մրցակցությունում: Ուրախալի է թիմում ունենալ ֆուտբոլիստներ, որոնք չեն հանձնվում եւ մինչեւ վերջ պայքարում են: Ճիշտ է, թիմում կան վնասվածք ունեցող եւ որակազրկված ֆուտբոլիստներ, սակայն մենք լավ հերթափոխ ունենք: Հույս ունեմ, որ հաջորդ խաղում մենք հենց խաղակազմից կխաղանք այնպես, ինչպես մեզ դրսեւորեցինք չեխերի հետ հանդիպման վերջնամասում: Խորվաթները ուժեղ մրցակից են, որոնք հաղթեցին գերմանացիներին: Սակայն մեր հավաքականը եւս ուժեղ է: Մեկնելով Վիեննա, կաշխատենք այնտեղ մնալ մինչեւ հունիսի 29:

Կարել Բրյուկներ (Չեխիա)- Մենք հենց սկզբից խաղում էինք հաղթանակի ձգտումով եւ հաջողվեց երկու գոլ խփել, որից հետո չօգտագործեցինք գոլային եւս մի քանի պահ: Իսկ ահա խաղավերջում չդիմացանք թուրքերի ճնշմանը, 2-րդ գոլի ժամանակ էլ կոպիտ սխալ թույլ տվեցինք: Ինձ շատ ժամանակ է անհրաժեշտ, որպեսզի մոռանամ այս պարտությունը:

Այսպիսով, հայտնի դարձավ քառորդ եզրափակչի առաջին զույգը: Հունիսի 20-ին կմրցեն Խորվաթիայի եւ Թուրքիայի հավաքականները: Քառորդ եզրափակիչ դուրս եկած Իսպանիայի, Պորտուգալիայի եւ Հոլանդիայի հավաքականները դեռեւս սպասում են իրենց մրցակիցներին: Չեմպիոնի լիազորությունները վայր դրեց Հունաստանի ընտրանին՝ 0-1 հաշվով զիջելով ռուսներին: Վերջիններիս համար վճռորոշ կլինի վաղը շվեդների հետ կայանալիք մրցախաղը: Շվեդիայի հավաքականը իսպանացիների հետ խաղում ցավալի պարտություն կրեց՝ ավելացված ժամանակի 3-րդ րոպեին 2-րդ գնդակը բաց թողնելով իսպանացիներից: Կրկին արդյունավետ խաղով աչքի ընկան հոլանդացիները՝ այս անգամ 4-1 հաշվով ջախջախելով աշխարհի առաջնության եզրափակչի մասնակից ֆրանսիացիներին: Պորտուգալիայի հավաքականը, որն արդեն ապահովել էր հաջորդ փուլի ուղեգիրը, շվեյցարացիների հետ խմբային մրցաշարի ավարտական խաղում մեկնարկային կազմում խաղադաշտ էր դուրս բերել հիմնական կազմի ընդամենը 3 ֆուտբոլիստի: Դա, բնականաբար, ազդեց խաղի ելքի վրա: Հական Յակինի խփած 2 գոլերը հաղթանակ պարգեւեցին շվեյցարացիներին, որոնց համար այդ հաջողությունը զուտ բարոյական նշանակություն ուներ:

Մրցաշարային աղյուսակ

«A» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Պորտուգալիա	3	2	0	1	5-3	6
2. Թուրքիա	3	2	0	1	5-5	6
3. Չեխիա	3	1	0	2	4-6	3
4. Շվեյցարիա	3	1	0	2	3-3	3

«ՄԱՀՎԱՆ ԽՈՒՄԲ»

Դժվարին իրավիճակները հաղթահարելի են ֆրանսիացիների համար

Ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնությունում այսօր հայտնի կդառնա «C» խմբից քառորդ եզրափակչի 2-րդ մասնակիցը: Առաջին ուղեգիրն իր համար վաղուց ապահովել է Հոլանդիայի հավաքականը, որը մրցելու է ռումինացիների հետ: Ավելի մեծ հետաքրքրությամբ է սպասվում աշխարհի չեմպիոն Իտալիայի հավաքականի մրցավեճը աշխարհի փոխչեմպիոն ֆրանսիացիների հետ: Այդ խաղը 2006-ի աշխարհի առաջնության եզրափակչի մասնակիցների համար չափազանց մեծ նշանակություն ունի: Միայն հաղթանակի դեպքում հնարավոր է ուղեգիր նվաճել, եթե իհարկե ռումինացիները չհաղթեն հոլանդացիներին, որոնք ամենայն հավանականությամբ խաղին կներկայանան ոչ հիմնական կազմով:

Հիշեցնենք, որ 2006-ի աշխարհի առաջնությունում իտալացիները ֆրանսիացիներին հաղթել էին հետխաղյա 11 մ հարվածաշարով (5-3), իսկ հիմնական ժամանակում գրանցվել էր ոչ-ոքի (1-1): Այսօր Ցյուրիխում կայանալիք հանդիպումը կլինի 36-րդը մրցակիցների միջեւ: Զգալի առավելությունը իտալացիների կողմն է (17 հաղթանակ 8 պարտության դիմաց): Իսկ մինչ այդ, Եվրո-2000-ի եզրափակիչ խաղում ֆրանսիացիները հաղթել էին իտալացիներին շնորհիվ Դավիթ Տրեզեգեի «ոսկե գոլի»՝ նվաճելով Եվրոպայի չեմպիոնի տիտղոսը: Բացի այդ, «եռագույնները» իտալացիներին հաղթել են 1986-ի աշխարհի առաջնության 1/8 եզրափակչում ու 1998-ի աշխարհի առաջնության քառորդ եզրափակչում: Մրցակիցներն ընդգրկված էին Եվրո-2008-ի ընտրական մրցաշարի միեւնույն խմբում: Սեփական հարկի տակ ֆրանսիացիները հաղթեցին 3-1 հաշվով, իսկ Միլանում դարպասները մնացին անառիկ:

Ֆրանսիայի հավաքականի առաջատար ֆուտբոլիստներից մեկը՝ Թիերի Անրին համոզված է, որ իր թիմն ավելի լավ է հանդես գալիս այն դեպքում, երբ հետնապահի դերում է: Այդպես էր 2006-ի աշխարհի առաջնությունում, երբ մեկնարկում Շվեյցարիայի եւ Հարավային Կորեայի հավաքականների հետ ոչ-ոքի արդյունքներից հետո ֆրանսիացիները հաղթեցին (2-0) Տոգոյի ընտրանուն եւ մտան հաջորդ փուլ: «Մեր խմբից 3 թիմ հավակնում է ուղեգրին, ուստի մինչեւ վերջ մշուշը չի ցրվի: Գիտենք, որ իտալացիները հիանալի թիմ ունեն՝ գործող չեմպիոններն են: Թեեւ մրցակցի յուրաքանչյուր ֆուտբոլիստի հետ հաշվի ենք նստում, բայց կներդնենք մեր բոլոր ուժերը, որպեսզի հաջողության հասնենք: Իսկ եթե պարտվենք, ստիպված կլինենք հավաքել ճամպրուկները», նշել է Թիերի Անրին: Բուքմեյքերները որոշ նախապատվությունը տալիս են իտալացիներին (2,40): Ֆրանսիացիների հաղթանակը գնահատվում է 2,65 գործակցով, իսկ ոչ-ոքին՝ 3,15:

Հոլանդիայի հավաքականը ռումինացիների հետ 11 հանդիպումներում առայժմ միայն մեկ անգամ է պարտվել (7 հաղթանակ, 3 ոչ-ոքի): Եվրո-2008-ի ընտրական մրցաշարում ռումինացիները 2007-ի հոկտեմբերին առայժմ միակ հաղթանակն են տոնել (1-0): Հոլանդացիների հետ խաղում ռումինացիներին կարող է ուղեգիր պարգեւել նույնիսկ ոչ-ոքի արդյունքը, եթե նմանատիպ ելք գրանցվի նաեւ Ֆրանսիա-Իտալիա մրցախաղում: Ամեն դեպքում, ռումինացիները մտադիր են հույսը դնել միայն իրենց վրա եւ լուծել հաջորդ փուլ մտնելու խնդիրը: Բուքմեյքերների կարծիքով հաղթելու ավելի մեծ հնարավորություն ունեն ռումինացիները (2,10)՝ հաշվի առնելով մրցակցի կազմի հնարավոր փոփոխությունները: Իսկ ահա Հոլանդիայի հավաքականի հաղթանակը գնահատվում է 2,85 գործակցով: Ոչ-ոքիի դեպքում գործակիցը 3,50 է:

Երեւան Ջուր VEOLIA Ջուր

Ի ԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ

Հարգելի տիկին/պարոն,

Սիրելի հաճախորդ,

Ձեր ջրաչափերի ցուցմունքների կանոնավոր ընթերցումն ապահովում է խմելու ջրի իրական սպառման հաշվառումը, ինչպես նաեւ Ձեզ ներկայացվող վճարումների ճշգրիտ չափը: Մենք կարեւորում ենք այս հանգամանքը, որպես հաճախորդների հետ հարաբերությունների կարեւոր առանցք:

Ուստի, Երեւան ջուր ընկերությունը հայցում է իր հաճախորդների եւ սպառողների աջակցությունը այս խնդրի կարգավորման համար եւ խնդրում ապահովել ընկերության տեսուչների ազատ մուտքը ջրաչափական հանգույցներին, ինչպես եւ նախատեսված է ջրամատակարարման գործող կանոններով:

Ջրաչափի ցուցմունքի ընթերցման հնարավորությունների բացառման կամ խոչընդոտման դեպքում, Երեւան ջուր ընկերությունն իրավասու կլինի կիրառել ՀՀ կառավարության կողմից հաստատված ջրամատակարարման կանոնները:

Հիշեցնում ենք նաեւ, որ ընկերության տեսուչներն ունեն ծառայողական վկայական, որը պարտադիր կերպով պետք է ներկայացնեն հաճախորդներին:

Երեւան Ջուր ընկերությունը կանխավ շնորհակալ է Ձեր վստահության եւ համագործակցության համար:

«Երեւան Ջուր» ՓԲԸ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ ԳՆԱՆՇՄԱՆ ՀԱՐՑՄԱՆ ՄԱՍԻՆ

«Պետական գնումների գործակալություն» ՊՈԱԿ-ն (պատվիրատու) «ՊԳԳ-ԳՀԱՊՁԲ-08/32» ծածկագրով կազմակերպում է գնանշման հարցում՝ «ՀՀ մշակույթի նախարարության կարիքների համար՝ **համակարգչային սարքավորումների ձեռքբերման» գնման պայմանագիր կնքելու նպատակով:** Գնանշման հարցման հրավեր ստանալու համար անհրաժեշտ է 600 ՀՀ դրամ փոխանցել «Արդշինինվեստբանկ», «Բեջ-զալ» ՍՊԸ -ի 247230066158 հաշվեհամարին եւ սույն հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող 8 աշխատանքային օրվա ընթացքում դիմել պատվիրատուին հետեւյալ հասցեով՝ ք.Երեւան, Կոմիտասի պ., 54/բ, հեռ.՝ 28-93-25, հանձնաժողովի քարտուղար Հ.Սյունցին:

Հայտերն անձամբ տրվում է անձը հաստատող փաստաթղթի, իսկ կազմակերպության անունից հանդես գալու դեպքում՝ նաեւ անձի լիազորությունները հավաստող համապատասխան փաստաթղթի հիման վրա: Հայտերը պետք է ներկայացնել մինչեւ դրանց բացման պահը՝ գնանշման հարցման հայտարարության հրապարակման օրվան հաջորդող օրվանից հաշված 10-րդ աշխատանքային օրը, ժամը 16.00:

ԱԶԳ

Ծանուցում

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ կենտրոնական բանկի նախագահի հունիսի 10-ի 1/574Ա որոշման համաձայն, «Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի սակագներ և դրույքաչափեր»-ում կատարվել են փոփոխություն և լրացում, որի արդյունքում «Կանխիկ գործառնություններ ՀՀ դրամով» հոդվածում ավելացվել է 3.5 կետը, իսկ «Արժութավաճառական ռեգիստրի կողմից տեղեկատվության տրամադրում» հոդվածը վերաշարադրվել է (տես աղյուսակը):

ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	ՍԱԿԱԳՆԻ ՉԱՓԸ
3.5 ՀՀ դրամանիշերի փոխանակում	
3.5.1 Յուրաքանչյուր անվանական արժեքի համար առաջին 50 հատի փոխանակում	անվճար
3.5.2 Յուրաքանչյուր անվանական արժեքի համար 51 և ավել հատի փոխանակում	փոխանակվող գումարի 3%
16.1. Հարցումների ընդունում և գրանցում	անվճար
16.2. Տեղեկատվության տրամադրում	
16.2.1 Ընթացիկ տեղեկատվություն՝ մեկ արժութավաճառի կամ ռեգիստրային միջոցի վերաբերյալ. ա/ Ներկա և նախորդ ժամանակաշրջանի ընթացքում գրանցված բոլոր արտարժույթի հետ կնքված պայմանագրերի վերաբերյալ յուրաքանչյուր սեանսի հարցման դիմաց, ընդ որում.	
• արժութավաճառական ընկերության կողմից ՀՀ տարածքում գործող արժութավաճառական ընկերություններից ընթացիկ ամսվա մատուցված ծառայությունների դիմաց միջնորդավճարը գանձվելու է հաջորդող ամսվա ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված ժամկետին՝ նախօրոք տեղեկացնելով հաշվետու ամսվա ընթացքում կատարված հարցումների վերաբերյալ համապատասխան դրամական հաշվարկը:	400 դրամ
• ֆիզիկական անձանց կողմից (միայն արժութավաճառի վերաբերյալ)	1000 դրամ
• իրավաբանական անձանց կողմից (միայն արժութավաճառի վերաբերյալ)	2000 դրամ
16.2.2 Պարբերական տեղեկատվություն արժութավաճառների, ռեգիստրային միջոցների կամ արժութավաճառական պատահարների և խախտումների վերաբերյալ՝ յուրաքանչյուր սեանսի հարցման դիմաց.	
• արժութավաճառական ընկերության կողմից	անվճար
16.2.3. Ամեն այլ (ոչ սեանսի) տեղեկատվություն՝ յուրաքանչյուր հարցման դիմաց.	
• արժութավաճառական ընկերության կողմից	4000 դրամ

Որոշումն ուժի մեջ է մտնում ստորագրման պահից մեկ ամիս հետո:

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

Վաճառք-մրցույթի հրավեր

UNDP

ՄԱԿ-ի Զարգացման ծրագրի հայաստանյան գրասենյակը հայտարարում է վաճառք-մրցույթ՝ գրասենյակին պատկանող «Կիրոմ-ռա միցա» մակնիշի KM5230 պետհամարանիշով մեքենայի համար:

Մասնակցել ցանկացողները կարող են գնային առաջարկը ներկայացնել՝ ՄԱԿ-ի գրասենյակ, Պետրոս Ադամյան 14 հասցեում: Լրացուցիչ տեղեկությունների համար դիմել Գագիկ Շահինյանին՝ հեռ. 56 60 73 (ներքին) 119, ժամը 14:00-16:00-ը:

Փաստաթղթերի ներկայացման վերջնաժամկետը՝ հունիսի 20, ժամը 17:00:

Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանության նախարարության Դրաստամատ Կանայանի անվան ազգային ռազմավարական հետազոտությունների ինստիտուտը (ՀՀ ՊՆ ԱՌՀԻ) հայտարարում է

ՄՐՑՈՒՅԹ

Ինստիտուտի վերլուծական կենտրոնում գիտական վերլուծաբանի թափուր պաշտոնների զբաղեցման համար

Մրցույթին կարող են մասնակցել Հայաստանի Հանրապետության այն քաղաքացիները, որոնք տիրապետում են հայերենին, առնվազն երկու օտար լեզվի ու բավարարում են հետևյալ պահանջներին.

- ունեն գիտական աստիճան (գիտությունների դոկտոր, PhD, գիտությունների թեկնածու) կամ բարձրագույն մասնագիտական կրթություն՝ մագիստրոսի կամ դիպլոմավորված մասնագետի որակավորմամբ,
- մասնագիտացած են տարածաշրջանի երկրներից (Իրան, Ադրբեջան, Ռուսաստանի Դաշնություն) կամ միջազգային կազմակերպություններից (ԱՄՀ, ՀԱՊԿ, Եվրամիություն, ՆԱՏՕ) որևէ մեկի կամ տարածաշրջանային գործընթացների (էներգետիկ, ինտեգրման և այլն) ուղղությամբ,
- ունեն առնվազն երեք տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ,
- ունեն ընտրված ուղղությամբ գիտական հրապարակումներ (մենագրություններ, հոդվածներ):

Մրցույթին մասնակցելու համար անհրաժեշտ է մինչև հուլիսի 15-ը ՀՀ ՊՆ ԱՌՀԻ ներկայացնել հայտարարությունը՝ դրանում նշված փաստաթղթերի հետ: Հայտարարությունը տեղադրված է ՀՀ ՊՆ պաշտոնական կայքում (www.mil.am), այն կարելի է ստանալ անմիջականորեն ԱՌՀԻ-ից (հասցեն՝ Եր ան, Կ. Ուլնեցու 56/6):

Փաստաթղթերն ընդունվում են ամեն օր ժ. 11.00-16.00՝ բացի շաբաթ, կիրակի ոչ աշխատանքային օրերից:

Մրցույթին առնչվող այլ մանրամասներին կարելի է ծանոթանալ www.mil.am կայքում: Հարցազրույցի փուլ անցած մասնակիցները կտեղեկացվեն մինչև հուլիսի 21-ը:

Տեղեկատու հեռախոսներ՝ (010) 28-73-21 կամ 23-29-71:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է արտաքին մրցույթ՝ Վճարահաշվարկային վարչության ռեսուրսային վճարահաշվարկային զարգացման բաժնի **«ֆինանսական վերլուծաբան»** *թափուր աշխատատեղի համալրման համար:*

Աշխատանքի նպատակն է. Թղթակցային հաշիվների վարկանշման աշխատանքների իրականացում և վարկանշման մեթոդաբանության կատարելագործում:

Աշխատատեղի հիմնական պարտականություններն են.

Իրականացնում է թղթակցային հաշիվների վարկանշման ընթացիկ աշխատանքներ.

այցելություններ վարկանշվող թղթակիցներ

սկզբնակաների հավաքագրում և վերլուծում:

Աշխատում է թղթակցային հաշիվների վարկանշման մեթոդաբանության կատարելագործման ուղղությամբ:

Ուսումնասիրում է թղթակցային հաշիվների վարկանշման միջազգային փորձը:

Կազմակերպում և մասնակցում է առևտրային բանկերի մասնագետների և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ հանդիպումներին: Պատրաստում է վարկանշման աշխատանքների հետ կապված նամակներ և գրություններ:

Ուսումնասիրում և վերլուծում է տնտեսության առանձին ճյուղերում (2-3 ճյուղ) զարգացումները և արտաքին նորույթները:

Մասնակցում է դրամավարկային քաղաքականության ծրագրի մշակման և իրական հատվածի ընթացիկ կանխատեսումների իրականացման աշխատանքներին:

Պահանջվող կրթությունը և գիտելիքների շրջանակը

Բարձրագույն տնտեսագիտական կրթության պարագայում՝ 1 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Բարձրագույն ոչ մասնագիտական կրթության պարագայում՝ 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Գիտելիքներ հետևյալ ոլորտներում՝ ֆինանսական վերլուծություն (խորացված), մակրոտնտեսագիտություն (խորացված), միկրոտնտեսագիտություն (միջանկյալ), հաշվապահություն (միջանկյալ), տնտեսական վիճակագրություն (միջանկյալ), մաթեմատիկական վիճակագրություն և էկոնոմետրիկա (միջանկյալ), բանկային օրենսդրություն և նորմատիվային դաշտ (միջանկյալ):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն լեզուների ազատ տիրապետում:

Անհրաժեշտ հմտություններ՝ համակարգչով աշխատելու հմտություն (MS Office):

Փաստաթղթերի ընդունելության վերջնաժամկետը՝ 2008թ. հունիսի 30-ը

Աշխատավարձը՝ 220 600 դրամ

Պահանջվող փաստաթղթերը.

- դիմումի ձև (ձևը զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում -www.cba.am /«Մեր մասին»/ «Թափուր աշխատատեղեր» բաժնում, կամ տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում)

Դիմումի ձևը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային տարբերակով՝ hrm@cba.am հասցեով:

Մրցութային հարցաշարը և Կենտրոնական բանկում մրցույթների անցկացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը զետեղված է Կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում (www.cba.am) կամ տրվում է Կենտրոնական բանկում:

Պարզաբանումների համար կարող եք զանգահարել՝ 59-26-34 և 26-23 (ներքին):

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է արտաքին մրցույթ՝ Վճարահաշվարկային վարչության ռեսուրսային վճարահաշվարկային զարգացման բաժնի **«վերլուծաբան»** *թափուր աշխատատեղի համալրման համար:*

Աշխատանքի նպատակն է. Վարկանշվող թղթակցություններում կորպորատիվ կառավարման գնահատման մեթոդաբանության մշակում և գնահատման աշխատանքների իրականացում, վարկային պատմության վերլուծություն, ճյուղային մրցունակության գնահատում և հասարակության հետ կապի ապահովում:

Աշխատատեղի հիմնական պարտականություններն են.

Գնահատում է առևտրային կազմակերպություններում կորպորատիվ կառավարման սկզբունքները՝ վարկանշավորման տեսանկյունից:

Վերլուծում է տարբեր ճյուղերում և ենթաճյուղերում մրցակցային իրավիճակը՝ վարկանշման շրջանակներում թղթակցության մրցակցային դիրքը գնահատելու նպատակով:

Մասնակցում է առևտրային կազմակերպություններում կորպորատիվ կառավարման գնահատման մեթոդաբանության մշակման կատարելագործման աշխատանքներին:

Վերլուծում և գնահատում է վարկանշվող թղթակցությունների վարկային պատմությունը:

Ուսումնասիրում է թղթակցությունների վարկանշման միջազգային փորձը և իրականացնում է վարկանշման մեթոդաբանության կատարելագործման աշխատանքներ:

Հավաքագրում է վարկանշման տեղեկագրի նյութերը, նախնական ուսումնասիրում և ամփոփում:

Պահանջվող կրթությունը և գիտելիքների շրջանակը

Բարձրագույն տնտեսագիտական կրթության պարագայում՝ 1 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Բարձրագույն ոչ մասնագիտական կրթության պարագայում՝ 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 3 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Գիտելիքներ հետևյալ ոլորտներում՝ ֆինանսական վերլուծություն (խորացված), ռիսկերի կառավարում (խորացված), հաշվապահական հաշվառում (միջանկյալ), վիճակագրության տեսություն (խորացված), միկրոտնտեսագիտություն (միջանկյալ), կառավարման տեսություն (միջանկյալ), բանկային օրենսդրություն և նորմատիվային դաշտ (միջանկյալ), հարկային օրենսդրություն (ներածական):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն լեզուների ազատ տիրապետում:

Անհրաժեշտ հմտություններ՝ համակարգչով աշխատելու հմտություն (MS Office):

Փաստաթղթերի ընդունելության վերջնաժամկետը՝ 2008թ. հունիսի 30-ը

Աշխատավարձը՝ 220 600 դրամ

Պահանջվող փաստաթղթերը.

- դիմումի ձև (ձևը զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում -www.cba.am /«Մեր մասին»/ «Թափուր աշխատատեղեր» բաժնում, կամ տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում)

Դիմումի ձևը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային տարբերակով՝ hrm@cba.am հասցեով:

Մրցութային հարցաշարը և Կենտրոնական բանկում մրցույթների անցկացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը զետեղված է Կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում (www.cba.am) կամ տրվում է Կենտրոնական բանկում:

Պարզաբանումների համար կարող եք զանգահարել՝ 59-26-34 և 26-23 (ներքին):

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկը հայտարարում է արտաքին մրցույթ՝ Վճարահաշվարկային վարչության ռեսուրսային վճարահաշվարկային զարգացման բաժնի **«տնտեսագետ-վիճակագիր»** *թափուր աշխատատեղի համալրման համար:*

Աշխատանքի նպատակն է. Վերլուծությունների և դրամավարկային քաղաքականության մշակման և իրականացման նպատակով անհրաժեշտ ոլորտներում կիրառվող մակրոտնտեսական ցուցանիշների (իրական հատվածի մասով) հավաքագրում, ամփոփում և վիճակագրական վերլուծություն:

Աշխատատեղի հիմնական պարտականություններն են.

Ուսումնասիրում է զնային և ծավալային ցուցանիշների հաշվարկման գործող մեթոդոլոգիան և վերջինիս զարգացման նպատակով ներկայացնում առաջարկություններ:

Ուսումնասիրում, մշակում և կիրառում է տնտեսական միջավայրը և այն բնութագրող ագրեգացված առաջնորդող, համընկնող և հետ մնացող ինդիկատորների և ինդեքսների մեթոդիկան:

Ուսումնասիրում, մշակում և զարգացնում է բնակարանի գների հաշվարկման տարբեր մեթոդներ:

Իրական հատվածի մակրոցուցանիշների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն ստանալու նպատակով ՀՀ ձեռնարկությունների, տնային տնտեսությունների և սպառողական շուկաների ընտրանքային հետազոտությունների մեթոդաբանության մշակում:

Ուսումնասիրում, մշակում և կիրառում է իրական հատվածի ցուցանիշների վիճակագրական վերլուծության մեթոդներ:

Պահանջվող կրթությունը և գիտելիքների շրջանակը

Բարձրագույն տնտեսագիտական կրթության պարագայում՝ 2 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 4 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Բարձրագույն ոչ մասնագիտական կրթության պարագայում՝ 4 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ Կենտրոնական բանկում կամ 6 տարվա մասնագիտական աշխատանքային փորձ ոչ Կենտրոնական բանկում:

Գիտելիքներ հետևյալ ոլորտներում՝ տնտեսական վիճակագրություն (խորացված), մակրոէկոնոմիկա (խորացված), հավանականությունների տեսություն և մաթ. վիճակագրություն (խորացված), էկոնոմետրիկական վերլուծության եղանակներ (միջանկյալ), միկրոէկոնոմիկա (միջանկյալ), բանկային օրենսդրություն և նորմատիվային դաշտ (ներածական), հաշվապահություն (ներածական):

Լեզուների իմացություն՝ հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն լեզուների ազատ տիրապետում:

Անհրաժեշտ հմտություններ՝ համակարգչով աշխատելու հմտություն (MS Office, SPSS, E-views կամ համանման ծրագրեր):

Փաստաթղթերի ընդունելության վերջնաժամկետը՝ 2008թ. հունիսի 30-ը

Աշխատավարձը՝ 287 000 դրամ

Պահանջվող փաստաթղթերը.

- դիմումի ձև (ձևը զետեղված է ՀՀ կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում -www.cba.am /«Մեր մասին»/ «Թափուր աշխատատեղեր» բաժնում, կամ տրվում է ՀՀ կենտրոնական բանկում)

Դիմումի ձևը կարող է ներկայացվել էլեկտրոնային տարբերակով՝ hrm@cba.am հասցեով:

Մրցութային հարցաշարը և Կենտրոնական բանկում մրցույթների անցկացման վերաբերյալ տեղեկատվությունը զետեղված է Կենտրոնական բանկի էլեկտրոնային կայքում (www.cba.am) կամ տրվում է Կենտրոնական բանկում:

Պարզաբանումների համար կարող եք զանգահարել՝ 59-26-34 և 26-23 (ներքին):

ԿԲ հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երևան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու. գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 16.06.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրվում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: